Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной ... 21-һээ гарана | № 65 (17188) | 1986 оной мартын 16, воскресени | Сэн 3 мүн.

КПСС-эй ЦК-да УУЛЗАЛГА БОЛОБО

...мэдээсэлнүүдые ... тараадаг ба про... хэрэгсэлнүүдэй хү... уулзалга ... Центральна Комитед... КПСС-эй XXVII ... шиидхэбэринүүдһээ ... гараһан совет хэб... ...видени болон ра... бэелүүлхэ түрүүшын ... зорилгонууд зүб... ...дэһэн байна.

...ЦК-гай Генеральна ... М. С. Горбачев уул... хабаадагшадай урда ... Съезд ажабайда... ...асуудалнуудта ха... үгэһэн, совет об... хүгжэлтын шэнэ, ...алтын үе сагта парти ... програмына до..., хурдадхалгын ... зэбсэгжүүлһэн бай... тэмдэглээ. ЦК... Пленумэй хараа ... съезд дээрэ бүри... ...шаалһан байгаа. Съез... оршон байда... гадна, али бо... хүгжөөхэ, баяжуулха, ...һургаалнуудаар, ажал ... арьбадхан батад... КПСС-эй XXVII съездын ... шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ ... тухай хэблэлдэ ..., ямаршье нюусагүй ... эмхидхэхэ гээшэ мү... шухала удха шанартай ... хубхай үгэнүү..., үлүү ехээр һайр... бодото хэрэ... бэелүүлхэ, үүсхэл эдэб... хэрэгтэй.

...оной болон бүхы арбан ... табан жэлэй түсэбые ... эмхидхэлэй ба по... хүдэлмэриие элсүүл... Ажахы эрхилэлгэ ... үйлэдбэрилгые нарижуу... ...руулгада хабаатай ...нуудые залан сэхээр шиидхэлгэ, эрдэм-техникын дэбжэлтые хурдадхалга, ажахын тоосоое хаа хаанагүй нэбтэрүүлгэ, продукцийн ба бүхы хүдэлмэриин эрхим шанарай түлөө, нөөсэнүүдые гүйсэд дүүрэнээр ашаглахын түлөө, ажалай, үйлэдбэриин ба хэлсээнэй журамые бэхижүүлхын түлөө тэмсэл хадаа экономико хүгжөөлгын гол шэглэлнүүд болоно.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ, редакцида эльгээһэн бэшэгүүд соогоо ажалшад гурим, журамые сахиха, архидалга болон алкоголизмтай, элдэб янзын хангалтагүй үзэгдэлнүүдтэй тэмсэхэ талаар абтаһан хэмжээнүүдые дэмжэжэ байһанаа мэдүүлнэ.

Саашадаа бэелүүлэгдэхэ хүдэлмэриин үргэн ехэ, тон шэнэ шэнжэтэй байһаниинь бүхы хүнүүдэй — юрын хүдэлмэришэнһөө эхилээд, министр хүрэтэр — һанал бодолые үндэһөөрнь хубилгаха, бүхы хүдэлмэриин гуримые һайжаруулха эрилтэ табина. Эндэ албан хойрог ябадал хадаа манай гол дайсан болоно. Хэблэл тэрэниие сухаришагүй шангаар элишэлэн шүүмжэлхэ ёһотой. Энэ талаар хэблэл эршэмтэйгээр, үндэһэ баримтатайгаар хүдэлхэ байха гэжэ парти этигэн найдана гээд М. С. Горбачев тэмдэглээ. Тэрэнэй бүхы ажал ябуулга хурдадхалгын һанал бодолдо хабаадуулагдаха ёһотой. Газетэнүүдэй хуудаһанууд дээрэ, телевидени болон радиогой дамжуулганууд соо бурьялма ажабайдал харуулха, бодото байдалда нэбтэрүүлэгдэжэ байһан шэнэ юумэн тухай, өөһэдынгөө оролдолго хэшээл, һанал бодол, дутуу дунданууд тухай ажалшад өөһэдөө хөөрэхэ зэргэтэй. Хүнүүдэй оюун бэлигэй һалбаран бадархын, тэдэнэй зохёохы хүсэ шадалые элирүүлхын тула хэблэл ехэ юумэ хэжэ, олониитын үүсхэлые эдэбхитэйгээр дэмжэжэ шадаха байна.

Партиин социальна программые бэелүүлгэдэ олониитэдэ мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэн тараадаг хэрэгсэлнүүд сэгнэшэгүй үүргэ дүүргэхэ юм. Энэмнай юрын асуудал бэшэ, тэрэ партийна, гүрэнэй, ниитын бүхы эмхинүүдэй зүгһөө анхарал хандуулха эрилтэ табина. Гэбэшье энэ хадаа тон шухала удха шанартай асуудал болоно, ушарынь гэхэдэ, энэмнай хүнэй, тэрэнэй ажабайдалда, тэрэнэй ажал хэрэгтэ, общество дотор ямар үүргэ дүүргэдэг байһандань сэхэ хабаатай бшуу. Эгээл тиимэһээ эдэ бүхы социальна асуудалнуудта хэблэл үдэр бүриин оролдосотой анхаралаа хандуулха ёһотой гэжэ би хэлэхэ байнаб. Энэ темэ хэблэлэй хуудаһанууд дээрэ үдэр бүри һуурияа олохо ёһотой.

Онсолон тогтожо хэлэхые хүсэһэн үшөө нэгэ асуудал бии. Манай гүрэнэй политическэ байгуулалтые саашадань хүгжөөхэ тухай, социалис ажабайдалай демократическа үндэһэ һууриие али бүхы талаарнь нарижуулан һайжаруулха, гүнзэгырүүлхэ тухай эндэ хэлэгдэнэ. Уг удхаараа социализм демократигүйгөөр байжа шадахагүй, харин тиихэдэ бодото демократи социализмгүйгөөр бэелүүлэгдэжэ шадахагүй. Энэ таһаршагүй холбоо барилсаагань бидэ үргэн далайсатайгаар харуулха ёһотойбди. Энээнтэй дашарамдуулан, олониитэдэ мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэн тараадаг манай хэрэгсэлнүүд хадаа социалис демократиин эгээл тодо хурса бэелэлнүүдэй нэгэниинь болоно. Имагтал социалис байгуулалтын гүрэнүүдэй хэблэлэй хуудаһануудта, телевидени болон радиогой дамжуулгануудта ажабайдалай эгээл орёо шухала асуудалнууд иимэ дэлгэрэнгыгээр, шууд сэхээр, анхарал оролдосотойгоор зүбшэн хэлсэгдэдэг байна. Энэмнай социалис демократиин бодото бэелэл гээшэ. Съездһээ эшэ үндэһэтэй иимэ байдалые саашадаашье хүгжөөхэ, бүтэмжэтэй һайн байдалые батадхан бэхижүүлхэ, ажал хэрэгтээ шүүмжэлхы ёһоор хандаха, шүүмжэлэл болон оорыгоо шүүмжэлэлгые хүгжөөхэ, тиихэдээ һанаагаа амарха, амжалтануудаараа дашуурха ябадалые усадхаха шухала. Энэ хадаа манай харгы зам бэшэ гээшэ.

Ажабайдалһаа мүндэлһэн дүй дүршэлые, ороной социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхалгын асуудалнуудые шиидхэхэ талаар шэглүүлэгдэһэн дүй дүршэлые бага багаханааршье бултыень суглуулхаһаа шухала удха шанартай зорилго байхагүй. Бидэ стратегическэ захяа даабаринуудые абаабди, ямар юумэ хэхэ, бэелүүлхэ байһанаа, ямар зорилгонуудые түйлэхэ байһанаа һайн мэдэнэбди. Гэбэшье мүнөө бидэнэртэ участок бүхэндэ үйлэдбэри дээрэ, хүтэлбэрилгэдэ, ниитын эмхидэ, ажахые эрхилэлгэдэ, партийна ажал ябуулгада — хүдэлмэриин бодото дүй дүршэл шухала хэрэгтэй байна. Хүнэй ажаябадалай дүй дүршэлһөө баян дэлгэр юумэн үгы, байхашьегүй. Манай хэблэлэй, радио болон телевиденин энэ дүй дүршэлые ёһотойгоор дэлгэрүүлэн нэбтэрүүлэгшэ болохыень түйлаха хэрэгэй. Эгээл тиимэһээ манай стратегическэ асуудалнуудые, үдэр бүриин зорилгонуудые шиидхэхэ талаар шэглүүлэгдэһэн хүнүүдэй зохёохы эдэбхи үүсхэлые хэблэлэй үнэн зүбөөр, оролдосотойгоор, үсэд нэтэрүүгээр али бүхы талаһаань харуулхые түйлаха шухала.

Орон доторхи ажана тэнигэлэн байдалые гуримшуулан һайжаруулха, коммунис ёһо заншал ба гуримуудые батадхаха талаар партиин бэелүүлжэ байдаг хүдэлмэриие совет хүнүүд бүхы зүрхэ сэдьхэлээрээ һайшаана. Гэр бүлэдөө, үхибүүдээ хүмүүжүүлгэдэ анхарал хандуулгаһаа ехэ юумэн дулдыдадаг байна. Манай хэблэл, литература, искусство гэр бүлые бэхижүүлгэдэ нүлөөлхэ ёһотой.

Юрэнхыдөө хүнүүд тухайда, социальна байдалда үйлэдбэриһөө дутуугүй ехэ анхарал хандуулагдаха зэргэтэй.

Бүхы арад зоной габшагай, һайн шанартай ажалай ашаар лэ экономико хурдан түргэноор хүгжөөгдэхэ, хүнүүдэй ажабайдал улам һайжаруулагдаха байна. Бидэ тон һонирхолтой, хүндэ хүшэр, орёо нарин үе сагта ажаһуунабди. Ажал хэрэг, үшөө дахин ажал хэрэг — энэ хадаа мүнөөдэрэй эрилтэ болоно. Партийна съездын шиидхэбэринүүдэй мүр бүхэниие бэелүүлхын түлөө тэмсэхэ, эршэмтэйгээр, эдэбхитэйгээр тэмсэхэ хэрэгтэй. Түсэбүүд болон даабаринуудые дүүргэлтын хойноһоо үдэр бүриин нарин нягта хиналта табиха гээшэ хэблэлэй гол шухала зорилгонуудай нэгэниинь мүн.

Манай түсэбүүдэй бэелүүлэгдэхэ аргагүй байһан тушаа этигэл найдал түрүүлхын тула ангиин дайсадай бүхы юумэ хэрэглэхэ байһаниинь элитэ. Манай ажал, манай түгэлдэр хүсэн, совет арадай эдэбхи үүсхэл ба патриотизм эдэ бүхы ябуулгануудые зайсуулан сараха ёһотой.

Ороной гадаадын политика, уласхоорондын байдал тушаа XXVII съезд дээрэ тодорхойлогдоһон партиин хараа шэглэл дотоодын политикатай таһаршагүй холбоотой байна. Тэдэ нэгэл зорилгодо — социализмые бэхижүүлгын аша туһада, ажалшадай аша туһада, уласхоорондын амгалан байдалай аша туһада зорюулагданхай. Энэ үнэн зүбые бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы хүнүүдтэ ойлгуулан түхөөхэ шухала.

«Правда» газетын ахамад редактор В. Г. Афанасьев, «Советский Союз» журналай ахамад редактор Н. М. Грибачев, «Известия» газетын ахамад редактор И. Д. Лаптев, СССР-эй Гостелерадиогой түрүүлэгшэ А. Н. Аксенов, «Шэнэ һониной» хэблэлэй агентствын правлениин түрүүлэгшэ В. М. Фалин, ТАСС-ай генеральна директор С. А. Лосев, «Экономическа газетын» ахамад редактор Б. Г. Владимиров, «Социалистическая индустрия» газетын ахамад редактор А. А. Баранов, «Советская женщина» журналай ахамад редактор В. И. Федотова һанамжануудаа хэлэһэн байгаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь Е. К. Лигачев, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. Н. Яковлев уулзалгада хабаалба.

(ТАСС).

1985 ОНОЙ СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНДЭ ИЛАЛТА ТУЙЛАЖА, РЕСПУБЛИКЫН ХҮНДЭЛЭЛЭЙ САМБАРТА БЭШЭГДЭҺЭН ҮЙЛЭДБЭРИИН ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ БУРЯАДАЙ АССР-эй БҮХЫ АЖАЛШАДТА ХАНДАҺАН

ХАНДАЛГА

Хүндэтэ нүхэдүүд!

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүд соо, тэндэ баталагдан абтаһан КПСС-эй Программын шэнэ найруулга болон «Арбан хоёрдохи табан жэлдэ, 2000 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд» соо социализмые жэгдэ һайнаар, бүхы талаһаань нарижуулан һайжаруулха, ороной социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаһанай үндэһэн дээрэ совет обществые саашадань коммунизмда дүтэлүүлхэ, арад зоной һуудал байдалые, соёл болбосоролые дээшэлүүлхэ хараа шугамууд тодорхойлогдонхой.

Бидэ, манай республикын предприятинуудта, колхоз болон совхозуудта хүдэлжэ байһан 1985 оной социалис мүрысөөндэ илагшад, партиингаа асари ехэ түсэбүүдые халуунаар һайшаанабди, тэдэнииень бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө үнэн шударгыгаар, эрмэлзэл ехэтэйгээр хүдэлхөөр бэлэмбди.

Арбан хоёрдохи табан жэл партиин зохёон байгуулхы хараа шугамые бэелүүлгэдэ эрид ехэ хубилалтын шата болоно. Түбхын түрүүн үйлэдбэридэ эрдэм техникын шэнэ түйлалтануудые нэбтэрүүлһэнэй ашаар лэ экономикые эршэ хүсэтэйгөөр хүгжөөхэ үргэн ехэ зорилгонууд шиидхэгдэхэ болоно. Табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбүүд болон социалис уялгануудые заатагүй дүүргэхэ гэһэн үндэр харюусалгатайгаар республикымнай үйлэдбэриин түрүүшүүл болон олохон коллективүүд мүнөө хүдэлнэ. Экономикын ашаг үрые саашадань улам дээшэлүүлхэ хэрэгтэ бодото хубитаяа оруулхын тула тэдэнэр үдэр, час бүхэндэ ажалаа эршэмтэйгээр ябуулна.

Үйлэдбэриин нөөсэнүүдые элсүүлхэ талаар шэнэ бэдэрэлгэнүүдые хэхэ, түрүү дүй дүршэлые үргэнөөр, ашаг үрэтэйгөөр дэлгэрүүлхэ, шэнэ техникын, технологиин болон ажалай эмхидхэлэй түрүү онол аргануудые хэрэглэхэ, үйлэдбэриин бүхы звенонуудта гурим журам нягтаар сахиха гээшэ хүнүүдэй һанал бодол, хүсэл эрмэлзэлые дээшэлүүлхэ, социалис мүрысөө үргэн дэлисэтэйгээр ябуулха хэрэгтэй нягта холбоотой гэжэ бидэ тоолонобди. Энэ үедэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха, шанарыень һайжаруулха, хэлсээнэй ёһоор продукци бүтээн гаргажа үгэхэ даабариие наринаар дүүргэхын түлөө тэмсэл үргэлжэлүүлхэ шухала байна. Эдэ бүгэдэ эсэстээ арадай ажахын бүхы комплексые һаадгүйгөөр хүдэлгэхэ шиидхэхы эрхэ нүхэсэл болоно бшуу.

Хүдэлмэриин газар бүхэндэ алмалта, арьбалалта хэхын түлөө мүрысэгшэдэй эршэмтэйгээр оролдоод байгаал һаань, үйлэдбэриин жэлэй дүнгүүдтэ тэрэнь һайнаар нүлөөлхэ зэргэтэй. Ажалай эмхидхэл болон түлөөһые хамтын подрядай гуримаар эмхидхэжэ, ажахын тоосоото бригадануудые бии болгохо, хаа хаанагүй тоо бүридхэл болон гурим журамые наринжуулха хэрэг энээндэ баһал ехэхэн туһатай нүлөө үзүүлхэ байна. Хүдэлмэришэн бүхэниие үйлэдбэриингөө эзэн байхаар, бүхы юумэндөө түүхэй эд, түлишэ, электрын эршэ хүсэ, малай тэжээл болон бусад нөөсэ хэрэгсэлнүүдтэ гамтай нарииаар хандадаг заншалтайгаар хүмүүжүүлээл гэжэ республикынгаа заводууд болон фабрикануудта, барилга болон транспортда, тариалан болон фермэнүүдтэ хүдэлжэ байһан бүхы хүдэлмэрилэгшэдые уряалнабди. Юумэндээ гамтай нарин байха гээшэ манай ажабайдалай хэлбэриншэгүй хуули болохо ёһотой. Үе сагаймнай эрилтэ тиимэ бшуу.

Хүдэлмэриин сагай минута бүхэн ямар сэнтэйб гэжэ бидэ үйлэдбэриин түрүүшүүл мэдэхэбди. Хүдэлмэриин саг гээшэ дэмы гээгдэбэл, югээршье тэхэрюулэгдэхэгүй нөөсэ ха юм. Тиимэһээ ажалша коллективүүдтэ эмхидхэл болон журамые шангадхаха, ажалаа халад зайха, минн байха гэхэ мэтэ хүдэлмэриин жэгдэ ябасада һаад тойбо ушаруулдаг бүхы дутагдалнуудые усадхахын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэел гэжэ уряалнабди.

Нүхэдүүд! Партиин XXVII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн хүдэлөөнэй үедэ республикымнай ажалшадай шэнэ эдэбхинүүдээр социалис мүрысөөн баяжуулагдаа. Табан жэлэй даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн үүсхэл олохон коллективүүдтэ һайшаагдан дэмжэгдээ. 1985 ондо мантай хамта мүрысэдэг 30 мянган түрүүшүүл өөһэдынгөө уялгануудые болзорһоонь урид дүүргэһэн байна.

Гэхэтэй хамта социалис мүрысөө эмхидхэхэдээ, имагтал уялга абаад, урмашуулгын хэмжээнүүдые хараалаад, харин тэрээнине ажалай мүрысөөнэй ашаг үрые дээшэлүүлхын түлөө үдэр бүриин эршэмтэй шанга тэмсэл дэлгэрүүлхэ тушаа эмхидхэлэй хүдэлмэриие ябуулхаяа мартажархидаг ушар үшөөл үсөөн бэшэ үзэгдэнэ. Түрүү дүй дүршэлые шудалха, тэрэниие дэлгэрүүлхэ хэрэгые саг үргэлжэ хинан хаража, бүхы юумэндээ эзэн ёһоор, гүрэн түрын удхатайгаар хандаха, шадамараар хэрэглэхэ мэдэрэл хүнүүдтэ хүмүүжүүлхэ, габшагай вахтада түйлагдаһан үрэ дүнгые үдэр бүриин ажалай гурим болгохын түлөө оролдоёл гэжэ социалис мүрысөө эмхидхэгшэдые, тэрээндэ хабаадагшадые уряалнабди.

Габшагай ажалай ёһотойл гэшүүд боложо, түрүүшүүлэй зэргэнүүдые олошоруулыт гэжэ манай алдарта залуушуулые уряалнабди. Харин бидэнэр хүдэлмэриингөө халаантай өөһэдынгөө дүй дүршэлые, эрдэм мэдэсээ үнэн зүрхэнһөө хубаалдажа, ажалдаа үндэр үрэ дүнгүүдые түйлаха хэрэгтэнь хүбүүд, басагадта туһалалсахабди.

Буряадай АССР-эй ажалшад! Түсэбтэ арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхэ талаар хэлэһэн үгэ болон хэрэгүүд хоёройнгоо бата бэхи байһаниие гэршэлэн харуулаял.

«УРМА БАЯРТАЙГААР ХҮЛЕЭН АБАБАБДИ»

...(ТАСС). Манай бэ... КПСС-эй ЦК-гай Гене... секретарь М. С. Горба... эльгээһэн харюуе бидэ ...баяртайгаар хүлеэн аба... гэжэ Газар дээрэ ажа... ...ые сахин хамгаалгада ...манай алба хэхын аша ...дэлхэйн элдэб оронуу... ...эрдэмтэдэй хүсэлэл орол... ...нуудые бэелүүлдэг «Ажа... ...ай уласхоорондын ин... ...» байгуулагша ба ге... делегат, профессор ... ТАСС-ай корреспон... ...хөөрэлдэхэдөө хэлэбэ.

...С. Горбачевой харюу тон ... удха шанартай үйлэ... болоно гэжэ тоолонобди ...француз эрдэмтэ мэдүү... ...Ажамидаралые, илангаяа ...дээр ехэ баялиг болохо ...ажамидаралые аршалан ... гээшэ манай үе са... ...түрүүшын зорилго ... гэжэ агууехэ ороной ...дэдэ тушаата хүтэлбэ..., асари ехэ харюусал... ...эрхэ түлөөлэлгэтэй хүн ...мэдүүлбэ бшуу. Тиихэдэ ...рэтые юрэ баталаа бэ... ...рин иимэ үндэр дээдэ ...илгые түйлахын тула то... ...алхамуудые, хэмжээ... ...найруулһан байна. Ма... ...дерно-замбуулинай буу ...ай үе сагта энэ асуудал ...шэнжэтэй болоо гэжэ ...эй ЦК-гай Генеральна ...тариин тэмдэглэһэниинь ... сэнтэй байна. Ондоо ...юумэниинь юуб гэхэдэ, ...соо заагдаһанай ёһоор, ...ай үе сагта газар дэлхэй ...ажамидаралые аршалан ...алхын тула ами наһаяа ...гээшэ өхэ хэрэг бо... Тэрээнһээ шухала зорил...гүй».

...түрэлтэн байгаалиие ... энхэ тайбанаар ажа... шадаха, ажаһуухашье ...эй, зүгөөр энээнэй тула ...өөһэдыгөө аршалан хам... ...ёһотой»,— гэжэ совет ...эрдэмтэдэй хэлэһэниинь ...табар ехэ удха шанартай ... гэжэ Ажамидаралай ин... ...дые эмхидхэн байгуулаг... ...тэмдэглэбэ. «Эрдэм ухаае ...ай ажабайдалай аша ту... табиха» гэһэн бидэнэй тодорхойлһон программа тушаа үшөө тон зүб ажаглалта хэнэб гэхэдэ, тэрээн дотор найруулагдаһан зорилгонуудые бодото дээрэнь шиидхэхын тула гансал СССР болон США-гай бэшэ, харин бүхы хүн түрэлтэнэй хүсэлэл оролдолгонуудые элсүүлэн хабаадуулхые хараална.

Бидэ, шэнжэлгэнүүдэй асуудалнуудта бүхы ами наһаяа зорюулдаг эрдэмтэд, байгаалиин элирүүлэгдээгүй шэнэ нюусануудые нээхэдээ, мүнөө үедэ нээлтэнүүдые хэрэглэхэ тухай асуудал гансал эрдэм ухаанай бэшэ, харин политическэ, этическэ удха шанартай асуудал болодог байһыень ойлгонобди. Эрдэм ухаан тэдэниие һандарал һүйдхэлдэ оруулхын тула бэшэ, харин хүн түрэлтэнэй һалбаран бадархын аша туһада алба хэжэ шадаха, алба хэхэшье ёһотой. Штаб-байшангайнь Женевэдэ байрладаг манай Ажамидаралай институт 25 жэлһээ үлүү сагай урда байгуулагдажа, мүнөө дэлхэйн 60 ороной 2600 гаран эрдэмтэдые, тэдэ тоодо Нобелевско шангай 50 гаран лауреадые нэгэдүүлдэг нүлөө ехэтэй эмхи болонхой. Энэ ушар эгээл дээдэ түйлалта болохо хүнэй ами наһые аршалан хамгаалха асуудалда горитой анхаралаа хандуулжа, һанаагаа зобожо байһыень элирхэйлэн гэршэлнэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин эльгээһэн харюу бидэнэртэ этигэл найдал түрүүлнэ, бүри эдэбхитэй ажал ябуулхыемнай Ажамидаралай институтда хабаададаг бүхы хүнүүдые зоригжуулна. Манай институдай үүсхэлээр эмхидхэгдэхэ уласхоорондын научна конференциин үедэ найруулан тодорхойлогдохо дурадхалнуудые хаража үзэхөөр иимэ агууехэ гүрэнэй — Советскэ Союзай бэлэн байһаниинь бидэнэртэ илангаяа сэнтэй гэжэ М. Маруа тэмдэглээ. Иимэ удхатай бэшэг бидэ США-гай президент Р. Рейгандэ эльгээгээ һэмди. Гэбэшье мүнөө болотор харюу абаагүй байһаарбди гэжэ тэрэ нэмэбэ.

Мүнөөдэр — Гэр байрын-коммунальна ажахын, хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр

Хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын талаар габьяатай байһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар **Буряадай АССР-эй хүн зониие ажаһуудалай талаар хангалгын габьяата хүдэлмэрилэгшэ** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо гэбэл:

ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭНҮҮД, ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТАНУУД

Белых Петр Меркуловичта — «Буряттелерадиобыттехника» гэжэ республиканска үйлэдбэриин нэгэдэлэй радиомеханик.

Кокина Анна Александровнада — хүн зониие ажаһуудалай талаар хангалгын Кабанскын районно үйлэдбэриин управлениин начальник.

Николаев Парфен Ионовичто — «Бурятбытхимчистка» гэжэ республиканска үйлэдбэриин нэгэдэлэй директор.

Попова Людмила Ивановнада — «Бурятфото» гэжэ республиканска үйлэдбэриин нэгэдэлэй фотограф.

* * *

Гэр байрын-коммунальна ажахын хүгжэлтэдэ габьяатай байһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар **Буряадай АССР-эй гэр байрын-коммунальна ажахын габьяата хүдэлмэрилэгшэ** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо гэбэл:

Коркин Константин Васильевичта — ногооруулгын барилгын управлениин бригадир.

Ткаченко Леонид Дмитриевичтэ — «Бурятводоканал» гэжэ республиканска үйлэдбэриин нэгэдэлэй директор.

* * *

Социалис мүрысөөндэ үйлэдбэриин үндэр дүнгүүдые түйлаһанайнгаа түлөө Гэр байрын-коммунальна ажахын болон хүн зониие ажаһуудалай талаар хангалгын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэртэй дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнагдаба гэбэл:

Вершинин Фёдор Максимовичые — «Бурятремстрой» нэгэдэлэй Зэдын заһабарилга-барилгын участогай автомобилиин жолоошон.

Краснобаев Василий Марковичые — «Бурятремстрой» нэгэдэлэй заһабарилга-барилгын нэгэдэхи управлениин прораб.

Кочелева Валентина Георгиевнае — «Бурятремстрой» нэгэдэлэй заһабарилга-барилгын гурбадахи управлениин штукатур-шэрдэгшэдэй бригадир.

Русин Николай Васильевичые — арадай депутадуудай Улаан-Үдын городской Соведэй гүйсэдкомой гэр байрын ажахын үйлэдбэриин управлениин автомобилиин жолоошон.

ШАГНАЛ

...уран зурагай искусствын ...хүгжэлтэдэ габьяатай байһа...най түлөө, түрэһөөр 60 наһа ...хүрэһэнтэйнь дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй габьяата зурааша Иннокентий Иг...евич **Стариковые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаба.

* * *

Энергетикын хүгжэлтэдэ габьяатай байһанайнь түлөө «Буряткоммунэнерго» гэжэ энергетическэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй ахамад инженер Валентин Евсеевич **Климовтэ** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар **Буряадай АССР-эй габьяата инженер** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

XII ТАБАН ЖЭЛ: хурдадхалгын замаар

ПАРТИИН ТҮСЭБ — МИНИИ ТҮСЭБ

...Москва. Съезднүүдэй ордон. КПСС-эй XXVII съездын нээгдэхэ түрүүшын үдэр. Парти болон правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй сценэ дээрэ гаража ерэхэдэ, нэрьемэ, үни удаан үргэлжэлһэн альга ташалган болобо... Бүхы наһандамни мартагдашагүй үдэр... Гансашье намда тиимэ бэшэ aaб даа. Олон миллион хүнүүдэй унтаршагүй анхарал татаһан үдэрнүүд...

Би КПСС-эй XXVII съездын хүдэлмэридэ хабаадаһандаа зол жаргалтайб гэжэ хэлэхэ зуураа, областной партийна организацидаа, республикынгаа бүхы коммунистнуудта баяр баясхалан нэн түрүүн хүргэхэ байнаб. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр М. С. Горбачевой хэһэн КПСС-эй Центральна Комитедэй Политическэ элидхэл, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. И. Рыжковой хэһэн «1986—1990 онуудта, мүн 2000 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд» тухай элидхэл, КПСС-эй Программын шэнэ найруулга, КПСС-эй нэмэлтэ хубилалтануудтай Устав — эдэ бүгэдэ асуудалнуудые съезд дээрэ үргэнөөр зүбшэн хэлсэлгэ делегат бүхэнэй зүрхэндэ угаа бүхөөр хадуугдан үлөө. Парти ба арадай эдэ тон шухала документнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадагшадай хэлэһэн үгэнүүд хэды һонирхолтой, гүнзэгы удхатай байгааб! КПСС-эй ЦК-гай секретарь гү, али багша, эрдэмтэн гү, али нүүрһэшэн, врач гү, али колхозой түрүүлэгшэ гү — бултадаа Эхэ оронойнгоо социально-экономическа хүгжэлтэдэ һаад тойбо ушаруулдаг дутагдалнууд тухай нэгэшье нюусагүйгөөр, эхэ хэлэһэн байна бшуу. Элидхэлнүүд, элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадагшадай хэлэһэн үгэнүүд бидэндэ, съездын хүдэлмэридэ хабаадагшадта, ороной экономическа ба социальна хүгжэлтые хурдадхалгын замда гаргахын түлөө бүхы хүсэ шадалаа, мэргэжэл шадабарияа зорюулха хүсэл эрмэлзэлтэй байһаниинь бидэндэ дамжуулагдан үгтэжэ байгаа. Үнэхөөрөөшье, оронойнгоо ажалшадай урда 2000 он хүрэтэр бэелүүлхээр табигдаһан асари ехэ зорилгонуудые манай парти табиба. Эрдэм-техникын дэбжэлтын түйлалтануудые үйлэдбэридөө нэбтэрүүлэн, түрүү дүй дүршэл хэрэглэһэнэй, нөөсэ арга боломжонуудаа гүйсэдөөр элирүүлэн, журам заршам ба гурим хаа хаанагүй һайжаруулһанай ашаар ажалай амжалтанууд түйлагдаха, эрэ хараа түсэбүүднай арга заатагүй дүүргэгдэхэ гэжэ би үнэн зүрхэнһөө этигэнэб.

Манай Коммунис парти, Советскэ Союз бүхы бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ нэрэ хүндэтэй болонхой. Эб найрамдалай политика эрид сэхээр бэелүүлэн, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ саг үргэлжэ дэмжэн туһалдаг, капиталис оронуудай Коммунис партинуудта бүхы талын талархал үзүүлжэ байдал тула манай орон дэлхэйн арадуудта тиимэ ехэ хүндэтэй болоһон байна бшуу. Хани барисаата аха дүү социалис оронуудай делегадууд, бусад олон ондоо гүрэнүүд ба партинуудай түлөөлэгшэд амаршалгын үгэнүүдые хэлэхэдээ, СССР-эй экономико шэнэ шатада гараба, танай амжалта — манай амжалтануудтай адли гэжэ онсолон тэмдэглэһэн байна. Радио. телевидени болон хэблэлэй ашаар съездын хүдэлмэриие совет хүн бүхэн түйлай ехэ анхаралтайгаар шагнаа, мүнөө шудалжа байна.

КПСС-эй XXVII съездын боложо дүүрэһэнэй удаа ажал хэрэг тухайгаа эндэ хураангыгаар хөөрэхэ хүсэлэнтэйб.

Манай «Берёзка» ательегэй коллектив КПСС-эй XXVII съездые угтуулан абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэһэн байна. Тодорхойлон хэлэбэл, байгша онойнгоо түрүүшын хоёр һарын түсэбые съездын нээгдэхэ үдэр дүүргээ һэмди. Тиихэдэ үнинэй бэрхэ бригадир Валентина Евстафьевна Костриковагай бригадада би ажалладагби. Бригадын гэшүүд Марина Сизых, Ирина Байдаева гэгшэд КПСС-эй съездын үедэ үшөө һайнаар ажаллаа. Тэдэнэр 4 хүнэй нормые гурбуулан урагшатайгаар бэелүүлжэ шадаһан байна бшуу. Бригадамнай арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбүүдые 4 жэл 7 һара соо дүүргэһэн, харин би хубиингаа түсэбые 4 жэл 5 һарын туршада дүүргээ һэм. Тиигэжэ бидэнэр арбан хоёрдохи табан жэлдэ эрхимээр ажаллаха үндэһэ һуури табиһан байнабди.

Партиимнай XXVII съезд оронойнгоо социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаха ехэ программа хараалба гээшэ. Промышленнэ, хүдөө ажахын үйлэдбэриие хурдан түргэнөөр хүгжөөхын хажуугаар манай парти социальна хүгжэлтын асуудалнуудта горитой анхарал хандуулдаг байна ха юм. 1986—2000 онуудта арадай хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилгые, хангалгын албаниие хүгжөөхэ тухай комплексно программа хадаа энэ талаар парти болон правительствын баримталдаг хараа шугамые элеэр гэршэлнэ. Тус комплексно программын ёһоор арбан хоёрдохи табан жэлдэ хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын хэмжээ 40 процентээр, 2000 он хүрэтэр энэ хэмжээ 2,4—2,5 дахин ехэ болгохо зорилго табигдаһан байна. Манай республикын хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын хэмжээн жэл бүри дундa зэргээр 6—7 процентээр ургана. Тиимэ болохолоороо 5 жэлэй туршада мүнөөнэй эршэ хараада абабал, 30 гаран процент ургалта түйлагдаха байна. Хэрбээ бидэнэр нөөсэ арга боломжонуудые гүйсэдөөр элирүүлхэ, түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ, журам заршам һайжаруулха, эрдэм-техникын дэбжэлтые үргэнөөр хэрэглэхэ хэрэг эршэдхэжэ шадабал, табан жэлэй туршада 40 процент ургалтын түйлагдаха байһаниинь дамжаггүй. Тиихэлээрээ комплексно программаар хараалагдаһан түсэбтэ даабаринууд заатагүй дүүргэгдэхэ байна бшуу.

Би КПСС-эй XXVII съездһээ ерэһэнэй удаа, даалгагдаһан хүдэлмэриин түлөө хүн бүхэнэй харюусалга дээшэлүүлхэ, мэргэжэл шадабарияа дээшэлүүлхэ, журам заршам һайжаруулха, шанарай түлөө шанга тэмсэл хэхэ ябадалда онсо анхарал хандуулха һанаатайб.

Манай ательедэшье нөөсэ арга боломжонууд бии юм. Ажалайнгаа үдэрые гүйсэдөөр хэрэглэжэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриингөө шанар эрид һайжаруулха арга боломжо бии.



Коммунистнуудай үүргэ ба харюусалга хаа хаанагүй дээшэлүүлхэ тухай съезд дээрэ тон зүбөөр хэлэгдээ. Коммунист бүхэн ажалдаа үнэн сэхээр хандаха, бусад хүдэлмэришэдтэ һайн һайхан жэшээ харуулжа ябаха ёһотой.

Москвада байхадаа, съездын хүдэлмэриин үедэ олон юумэ бодомжологдоо. Бүхы амжалта, түйлалтанууднай хүдэлмэришэ гараар, хүн бүхэнэй һэшхэлээр, урма зоригоор, зүрхэ сэдьхэлэйнь татасаар хэгдэдэг гээшэ. Тиимэһээ, ажалшан бүхэндэ энэрхы һайнаар, хандадаг, хөөрэлдэдэг, үгээ ойлголсодог болоёл гэжэ уряалха хүсэл бии.

Л. ЗАНГЕЕВА,
Улаан-Үдын «Березка» ательегэй оёдолшон, КПСС-эй XXVII съездын делегат.

КПСС XXVII СЪЕЗД

ПАРТИИН ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ БЭЕЛҮҮЛГЭ БҮГЭДЭ АРАДАЙ ХЭРЭГ

Мартын 20-до республика дотор ниитэ полит-үдэр үнгэргэгдэх…

Ороной социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаха гээшэ ямар удхатайб гэхэдэ, социализмын экономическа байгуулалтые нарижуулан hайжаруулжа, үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй ургалтада, эрдэм-техникын дэбжэлтэдэ шэнэ хүсэн түгэс арга нүхэсэлнүүдые элсүүлхэ, манай арадай ажахын асари ехэ нөөсэнүүдые ашаглаха гэhэн удхатай.

М. С. ГОРБАЧЕВ.

ХУРДАДХАЛГЫН ЗАМААР

КПСС-эй XXVII съездые совет араднай айхабтар ехэ этигэл найдабаритайгаар хүлеэгээ hэн. Мүнөө тэрэнэй хүдэлмэрез дүүргэөд байхадань, тус съезд эдэ бүхы найдалнуудые гүйсэд харюулаа гэжэ хэлэлтэй.

Энэ съезд дээрэ бүхы юумэнэй урданайхиhаа ондоо, бодото ажабайдалай шэнжэтэй байгаа. Үгэ хэлэhэн делегат бүхэн үнинэй hанажа, шэбшэжэ ябаhан бодолнуудаа нюуса далдагүйгөөр, сэхэ руунь элирхэйлээ бшуу. Ажабайдалаар табигдаhан асуудалнуудhаа сухариха бэшэ, харин зоримгойгоор тэдэнние шиидхэхые пар-и уряална.

Шухалын шухала тиимэ асуудалнуудай нэгэниинь ороной социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхалгын хараа бодол болоно. Энэ хараа бодол анхан КПСС-эй ЦК-гай апрелиин (1985 он) Пленум дээрэ табигдаhан аад, партиин XXVII съезд дээрэ нүхэр М. С. Горбачевой хэлэhэн Политическэ элидхэл соо бүри тодорхойгоор, бүри дэлгэрэнгыгээр найруулагдаhан байна.

Хурдадхалгын замаар дабшаагүй hаа, совет арадайнгаа hуудал байдалые саашадаа бүри болбосон дүүрэн болгожо, дэлхэй дээрэ амгалан байдалые хамгаалжа шадахагүй байhамнай лабтай.

Хурдадхалгын хараа бодол хадаа арадай ажана тэнюун байдалые, уласхоорондын эб найрамдал, харилсаа холбоое хангаха дээдын зорилготой гэжэ бидэ ойлгонобди.

Энэ хараа шэглэлые амжалтатайгаар бэелүүлгэ КПСС-эй Программын шэнэ найруулгаар, Гол шэглэлнүүдээр тодорхойлогдоhон экономическа ба социальна хүгжэлтын үндэhэн шухала зорилго болоно.

Эдэ хараа түсэбүүднай асари ехэ, урма зориг бадаруулма юм. Энэ зуун жэлэй дүүрэхэ багта национальна доход 2 шахуу дахин, үйлэдбэриин хүсэнүүд—2 дахин, ажалай бүтээсэ 2,3—2,5 дахин ехэ болохо байна ха юм.

Бүхы орондоо хамта манайшье республика хурдадхалгын замаар дабшаха ёhотой. Энээн тушаа XXXIII областной партийна конференци дээрэ шууд сэхэ хөөрэлдөөн болоо бэлэй.

Урагшаа найдамтайгаар дабшахын тула үнгэрhэн үеынгөө дүнгүүдые шүүмжэлхы ёhoop сэгнэхэ уялгатайбди. Түйлалтанууднай эли. Тэд арадай ажахын hалбари бүхэндэ ушардаг дутуу дунданууднай үшөөл олон гэжэ мэдэрээ. Имагтал тэдэниие усадхаhанай үндэhөөр хурдадхалгын замда гаража шадаха аргатай болохобди.

«1984—1985 онуудта болон 1990 он хүрэтэрхи үедэ Буряадай АССР-эй үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые саашадань комплексноор хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые баримталан, тэрэшэлэн арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүдые харалсан, 2000 он хүрэтэрхи Буряадай АССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын зорилгонууд болон 1986—1990 онуудай түсэб зохёон тодорхойлогдоо.

Арбан хоёрдохи табан жэлдэ, мүн саашанхи үедэшье Буряад ороной индустриальна хүгжэлтэдэ, урдынхидал адли, ашагта малтамал абалгын hалбари гол hуури эзэлхэ байна. БАМ-ай Буряадай участок шадарай нютагуудай минерально-түүхэй эдэй шэнэ нөөсэнүүд улам бүри ехээр ажахын хэрэглэмжэдэ оруулагдадаг болохо юм. Бүри энэ табан жэлдэ Озёрно полиметаллнуудай хэбтэшэ ашаглагдажа захалха, Черемшанска кварцинууд малтан абтажа эхилхэ.

Түлишын-элшэ хүсэнэй комплексые хүгжөөлгэ республикада онсо шухала удха шанартай. Юуб гэхэдэ, мүнөө бии байгаа элшэ хүсэнэй бааза электрын ба дулаанай талаар ургажа байhан эрилтэнүүдые гүйсэд ханганагүй бшуу. БАМ-ай Буряадай участогай оршондохи дайдые ашаглалгаhаа, мүн түмэр замые саг ургэлжын ашаглалгада оруулхаhаа уламжалан, эрилтэнүүдынь саашадаа хэдэн дахин ехэ болохол. Тиимэhээ ерээдүйдэ Витим мүрэн дээрэ томо Мокско ГЭС баригдахаар хараалагдана.

Арбан хоёрдохи табан жэлэй гол барилганuудай дундаhаа Гусиноозёрскын ГРЭС-эй хоёрдохи ээлжээнэй, Улаан-Үдэ хотын 2-дохи ТЭЦ болон Түгнын шулуун нүүрhэнэй уурхайн барилганууд, мүн Озёрнын полиметаллнуудай хэбтэшые ашаглажа захалха тушаа Гол шэглэлнүүд дотор оруулагданхай. Республикын партийна, совет, ажахын органууд онсо шухала удха шанартай эдэ барилганууд дээрэ бии байhан бүхы арга боломжонуудаа элсүүлжэ, тэдэниие түргэнөөр түгэсхэхэ ёhотой.

Энэл табан жэлдэ манай республикада промышленна продукци үйлэдбэрилгэ 29,5 процентээр ургаха, тиихэдэ автоматизацхин приборнууд болон хэрэгсэлнүүдые бүтээлгэ 3,5 дахинаар ехэ болохо, мал ажалай ба тэжээл үйлэдбэрилгын машинанууд—2,7 дахинаар, целлюлозо—84,3 процентээр, картон—96,9, мебель —76,2 процентээр дээшэлүүлэгдэхэ.

Иимэ түргэн ургалта түйлахын тула предприятинуудые шэнээр зэбсэгжүүлгэдэ ба hэльбэн шэнэлэлгэдэ гол анхарал хандуулха, хаядаhагүй ба алмадаг технологинуудые нэбтэрүүлхэ, эрдэм-техникын дэбжэлтын түйлалтануудые ургэнөөр хэрэглэхэ шухала болоно.

ЛВРЗ-е, «Теплоприбор», «Электромашина», «Бурятфермаш» заводуудые ой модоной, целлюлозо-саарhанай болон модо болбосоруулгын промышленностиин хэдэ хэдэн предприятинуудые hэльбэн шэнэлхэ ба техническэ талаарнь шэнээр зэбсэгжүүлхэ хүдэлмэри ургэлжэлүүлэгдэхэ.

Промышленностиин талаар табигдажа байгаа ехэшье, орёошье зорилгонуудые шиидхэхын тула үйлэдбэриие эршэдхэхэ, техническэ баазыень хубилган шэнэдхэхэ, хүнэй бэлиг шадабариие али болохоор хүгжөөхэ, ажахы эрхилэлгын шэнэ гуримда оролготой, бригадна подряд, ажахын тоосоое нэбтэрүүлгэтэй холбоотой асуудалнуудые зоримгойгоор шиидхэхэ болонобди.

Республикын Агропромышленна комплексые хүгжөөлгэ тухай хэлэбэл, арбан хоёрдохи табан жэлдэ хүдөө ажахын продукциин бүхы хэмжээн 12 процентээр ехэ болгогдохо, тэрэ тоодо ниитын hалбаридахи ургалта 19 процентдэ хүргэгдэхэ. Ороохо таряа үйлэдбэрилгэ 1990 ондо 560—570 мянган тонно, гектар бүриhөө абтадаг дүнда зэргын ургаса адагынь 13—14 центнертэ хүрэхэ. Табан жэлэй туршада уhалагдадаг газарай талмай 20 мянган гектараар ургэдхэгдэжэ, 126 мянган гектарта хүргэгдэхэ.

1986—1990 онуудта, үнгэрэгшэ табан жэлтэй сасуулбал, жэлэй дүнда зэргын хэмжээгээр мяха үйлэдбэрилгэ 11, hү—8,4, үндэгэ—14,4 процентээр дээшэлүүлхээр хараалагдана.

Мал ажалай тэжээлэй баазые бэхижүүлхэ гээшэ шухалын шухала зорилго болоно.

Эдеэ хоолой зүйлнүүдые иланхала овощ, жэмэс, хартаабха гээлтэ хоролтогүйгөөр хүн зондо хүргэхын тула Агропромышленна комплексын бүхы шатануудые нягта холбоотой болгохо хэрэгтэй.

Саашанхи үедэ арад зоной hуудал байдалые hайжаруулха, соёл болбосоролые дээшэлүүлхэ, хүниие али бүхы талаарнь хүгжөөхэ, хүмүүжэл болбосоролгынь дээшэлүүлхэ ургэн ехэ программа хараалагданхай.

Манай республикада энэ талаар шэнэ тон ехэ хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэхэ. Хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай hарын дүнда зэргын салин хүлhэн, колхозникуудай ажалай түлөөhэн, пенсинүүдэй дүнда зэргын хэмжээн дээшэлхэ байна. Үхибүүдтэй бүлэнүүдтэ үгтэдэг тэдхэмжэ ургэдхэгдэхэ. Бар хүсөөр ажал хэдэг хүнүүдэй тоо үсөөрхэ.

Табан жэлэй туршада мүнгэ зөөриин бүхы hомололгонуудаар, хамта дээрэнь абахада, 2 миллион 490 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд ашаглалгада оруулагдаха. Ондоогоор хэлэхэдэ, республикымнай дүрбэн хүнэй нэгэн гэр байрынгаа эрхэ байдалые hайжаруулха жэшээтэй.

Мүнөө арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлэй нэгэдэхи кварталынь дүүрэхэ тээшээ болонхой. КПСС-эй XXVII съезд республикын хүн зоной дунда айхабтар ехэ дэбжэлтын оршон байдал тогтоогоо. Мүнөө съездын документнүүдые хүн зоной дунда нэбтэрүүлэн ойлгуулха ургэн хүдэлмэри хаа хаанагүй эхилэнхэй.

Буряад ороной коммунистнууд, бүхы ажалшад, ээлжээтэ съезд дээрээ партиин баталhан хурдадхалгын хараа шэглэлые нэгэн hанаалтайгаар дэмжээд, шэнэ табан жэлэйнгээ түрүүшын жэлэй түсэбүүдые урагшатайгаар дүүргэхын түлөө эршэ түгэсөөр тэмсэжэ байнхай.

Тон түрүүлэн съездын хүдэлмэриин айхабтар hайн эмхидхэл, үндэр гурим журамые тэмдэглэлтэй. Тэндэ болоhон бүтэмжэтэй, үнэн сэхэ хөөрэлдөөн урдаа табиhан түсэбүүдээ үдэр бүри, hарahaa—hарада, жэлhээ — жэлдэ жэншэдгүй дүүргэжэ байхыемнай уряална.

КПСС-эй ЦК-гай Политическэ элидхэл соо, мүн делегадуудай хэлэhэн үгэнүүд соо нюур сахингүй, тушаал зэргэhэнь дулдыдангүй дурсагдаhан бүтэмжэтэй, hайн шүүмжэлнүүд, манай хүдэлмэридэ ушардаг олон дутуу дундануудые элирхэйлэн харюулаа бшуу. «Өөhэдынгөө hула муу талануудаа, дутуу дундануудаа тушаа нюуса нөөсэгүйгөөр сэхэ хөөрэлдэхэ ёhотой, тиихэдээл бидэ тэрэнээ усадхажа шадахабди» гэhэн манай партиин баримталдаг ленинскэ гол ёhонууд хэлэгдэhэн үгэнүүд соо. шүүмжэлхы ажаглалтанууд соо батадхагдаа.

«...ЭНЭЭНДЭ НАМАЙЕ УЯЛГАЛНА»

Би медицинын хүдэлмэрилэгшэ тула элүүрые хамгаалга тушаа ехэ анхарал хандуулагдахадань, тэрээндэ шэнэ ёhoop хандаха тушаа хэлэгдэхэдэнь, үнэхөөр баярлажа байгааб. «Элүүрые хамгаалга ба бэхижүүлгэ—түрүүшын ээлжээнэй шухала хэрэг. Элүүр энхын асуудалнуудые бидэнэр социальна ургэн бодомжотойгоор хаража үзэхэ ёhотойбди» гэжэ тэндэ хэлэгдээ. Тэрэ хадаа ажалай ба hуудал байдалай эрхэ нүхэсэлнүүдhээ дулдыдаг.

Социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхахын тула ороной арадай ажахые хубилган шэнэдхэлгэ ажалшадай зохёохы эдэбхиhээ сүм дулдыдаха байна. Эндэ коммунист бүхэн жэшээ боложо үгэхэ зэргэтэй. Партийна организацинууд бүхы арга боломжонуудые, арга нөөсэнүүдые элирхэйлэн гаргажа, хэрэглэхэhээ гадна, хүдэлhэн хүдэлмэридэнь хүн бүхэнэй харюусалгые дээшэлүүлхэ ёhотой.

Районойнгоо ажалшадта съездын шиидхэбэринүүд ба эрилтэнүүд тушаа хөөрэжэ үгэхэhөө гадна, өөрынгөө ажалаар эдэниие ажабайдалда нэбтэрүүлхэ уялгатайб гэжэ тон hайн мэдэрнэб. КПСС-эй XXVII съездын делегадай үндэр нэрэ зэргэ энээндэ намайе уялгална. Тиимэhээ больницынгаа партийна организацитай бодото хэмжээнүүдые хараалаабди. Мүнөөдэрэй байдалаар хүн зониие диспансеризацилга тон шухала зорилгонуудай нэгэн. Тэрэниие амжалтатайгаар бэелүүлхын тула нарайлалгын гэр, хүүгэдэй консультациин байшан гэхэ мэтые барижа дүүргэхэ, түхеэрэлгээр түгэс хангаха шухала. Партиин XXVII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын хойноhоо эдэбхитэйгээр хабаадалсахын тула оролдохол зэргэтэйбди. Районой больницын партийна организациин үүргэ энээндэ сэхэ хабаатай гэжэ би ойлгоноб.

Т. ШАЛБАЕВА,
Хэрэнэй больницын врач,
КПСС-эй XXVII съездын делегат.



Нёдондо жэлэй эсэстэ «Иркутсклеспром», «Кареллеспром», «Костромалеспром», «Свердлеспром», «Томлеспром» нэгэдэлнүүд ороной модо бэлэдхэлгын ажалша коллективүүдтэ хандажа, КПСС-эй XXVII съездын нээгдэтэр модо бэлэдхэхэ ба зөөхэ талаар жэлэйнгээ түсэбые 25 процент, майн 1 болотор 55 процент бэелүүлхэ гэhэн патриотическа үүсхэл гаргаа бэлэй. Хурамхаанай леспромхозой коллектив тэрэниие дэмжээд, съездын нээгдэхэ үдэр болотор 73 мянган, харин хоёр hарын дүнгөөр 75,2 мянган кубометр модо бэлэдхэжэ, уялгануудаа дүүргээ. Графигай ёhoop 1400 кубометр модон үдэр бүри зөөгдэнэ. Түрүүшын кварталда иимэ шангаар урдань хүдэлжэ үзөөгүй hэмди гээд тус леспромхозой модо бэлэдхэлгын пунктын начальник Социалис Ажалай Герой В. П. Парамонов XXXIII областной конференци дээрэ хэлэhэн байна.

Социалис мүрысөөнэй манлайда В. М. Стафеевэй бригада дабшана. Тэрэнэй гэшүүд үдэрэйнгөө нормые … дахин дүүргэдэг юм.

Мүнөө леспромхозой коллектив майн 1 болотор … гээ түсэбэй 55 процентые дүүргэхын түлөө тэмсэ…

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. М. Стафеевэй бригадын гэш… Берстенев, Ж. Д. Занданов, И. П. Щелкунов, модо… гын пунктын начальник В. П. Парамонов үнгэрэ… дүнгүүд тушаа хөөрэлдэнэ.

Н. ЕФИМОВ.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ

Социализм ба эб найрамдал хоорондоо таhаршагүй гэжэ КПСС-эй XXVII съезд дахинаа үнэншэмөөр бүхы дэлхэйдэ харуулба. Өөрынгөө түүхэтэ уялгые дүүргэхэ зуураа, дэлхэйн бүхы арадуудай аюулгүй ба амгалан тайбан байдалай түлөө тэмсэлые социализм толгойлжо ябана.

Сэрэгэй, политическэ, экономическа ба гуманитарна талаар уласхоорондын аюулгүй байдалай бүгэдые хабаадуулhан гурим байгуулха юрэнхы гол үндэhэ hуури ЦК-гай Политическэ элидхэл дотор найруулагданхай. ЦК-гай Политическэ элидхэл тушаа съездын резолюци соо иигэжэ заагдана. «Бата эб найрамдалай болон эрхэ сүлөөгэй оршон байдалда ажаллаха арга боломжо совет арадта хангаха гээшэ КПСС-эй гадаадын стратегическэ гол зорилго мүн. Тиимэhээл ядерна дайе, буу зэбсэг урдилдэн бүтээлгые буруушаалгын, бүгэдэ ниитын эб найрамдал сахин хамгаалхын түлөө тэмсэл уласхоорондын оршомдо партиин ажал ябуулгын гол шэглэлынь ерээдүйдэшье байха юм. 1986 оной январиин 15-да КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр М. С. Горбачевой хэлэhэн Мэдүүлгэ соо найруулагдаhан, хүн зониие олоорнь хюдаха буу зэбсэгүүдые усадхаха ба дайнай аюулые зайсуулан сараха программые бэелүүлхын түлөө тэмсэл ерэхэ жэлнүүдтэ Советскэ Союзай гадаадын политикын гол шэглэл байха ёhотой.

Совет гүрэнэй гадаадын политикын талаар КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые совет хүнүүд, эб найрамдалые хүсэдэг бүхы хүн түрэлтэн хани халуунаар hайшаан дэмжэнэ.

Оронойнгоо аюулгүй байдалые хангаха экономическа болон оборонно хүсэ шадалые бэхижүүлхын тула Буряадай АССР-эй хүдэлмэришэд, колхозникууд, интеллигенци бүхы совет арадтай хамта шэн зоригтойгоор хүдэлнэ. Ядерна дай буруушаалгын, эб найрамдалай, арадуудай аюулгүй байдалай түлөө орон дотор үнгэргэдэг олониитын хэмжээ ябуулгануудта республикын ажалшад эдэбхитэйгээр хабаададаг. 1985 ондо олониитын хабаадалгатай эб найрамдалай митингнүүд болон суглаанууд үнгэргэгдэhэн, хандалганууд ба уряанууд доро хүнүүдэй гар табилгые эмхидхэлгын ба бусадшье хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдэhэн, тэдээндэ 700 мянга гаран хүн хабаадаhан байгаа. Северобайкальск—Москва гэhэн маршрудаар утын зайда эб найрамдалай урилдаа үнгэргэжэ, фашис Германиие бута сохижо, совет арадай туйлаhан Илалтын 40 жэлэй ойе БАМ-ай барилгашад тэмдэглээ hэн. Урилдаанда хабаадагшад замдаа олон тоото митингнүүд болон суглаануудые үнгэргэhэн, эб найрамдалай түлөө хандалга доро 100 мянган хүнэй гар табюулhан байгаа.

Арбан нэгэдэхи түсэбтэ табан жэлэй үедэ Буряадай ажалшад Эб найрамдалай совет жасада 5 миллион 246 мянган түхэриг оруулаа. Тэдэнэрэй hайн дураараа оруулдаг мүнгэнэй хэмжээн улам ехэ болоно.

1986 он—Эб найрамдалай уласхоорондын жэл мүн. Эб найрамдал хамгаалха Буряадай республиканска комитет, КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэриие ба Эб найрамдалай жэлэй программые бэелүүлхэ зуураа, ядерна дайнай аюулые зайсуулан сарахын түлөө эб найрамдалай тала баримталагшадай ажал ябуулгые улам эдэбхижүүлхээр хараална. Бидэ Коммунис партиингаа XXVII съездын материалнуудые ургэн ниитэ арад зондо гүнзэгыгөөр, бүхы талаар тайлбарилан ойлгуулха, эб найрамдалай тала баримталагшадай хүдэлөөндэ шэнэ олон хүнүүдые хабаадуулха, «хүсэндэ түшэглэн» империалистнуудай үүсхэдэг ээрхэг түримхэй ябуулгануудые буруушаалгын олониитын ябуулга үнгэргэхэ хүн зониие олоорнь хюдаха зэбсэг хэрэгсэлнүүдые усадхаха совет программые бэелүүлхын, сэрэгэй аюулые зайсуулан сарахын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэхэ зэргэтэйбди.

Г. САНЖИЕВ,
Эб найрамдал хамгаалха Буряадай Комитедэй түрүүлэгшэ түүхын эрдэмэй доктор.

АМЖАЛТАТАЙГААР ДҮҮРГЭ…

МҮНӨӨНЭЙ тон харюусалгатай шата—общёствын шэнжэ шанарай хубилан хүгжэжэ байгаа үе шата хадаа партиhаа, тэрэнэй организаци бүхэнhөө шэнэ эршэ хүсэ гаргаха, өөрынгөө ажал ябуулгада залан шууд сэгнэлтэ үгэхэ, эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллаха эрилтэ табина бшуу.

Партийна хүдэлмэриие хубилалгын удха шанарынь болбол областной партийна организациhаа эхилээд, эхин организаци хүрэтэр тус бүридөө КПСС-эй ЦК-гай апрелиин (1985 он) Пленумэй хараалhан хараа шугамые бэелүүлхын түлөө бүри элшэ улыhатайгаар, ажал ябуулгынгаа онол аргые шэнэлэн хубилгаха, эдэбхитэйгээр тэмсэхэ хэрэг болоно.

hүүлэй үедэ городой партийна олон организацинуудай хүдэлмэриин дайшалхы абъяас, үйлэдбэриин болон хүмүүжүүлгын гол шухала асуудалнуудые бодотоор бэелүүлгын түлөө харюусалга нилээд дээшэлээ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Энээниие «Теплоприбор» заводой партийна организациин, парткомой ажал ябуулга эли тодоор гэршэлэн харуулна. Нёдондо заводой коллектив хүдэлмэриин экономическа туршалгын шэнэ гуримда ороhон байна. Заводой үйлэдбэриин хүсые шэнэдхэлгын барилга бодхоожо байгшадта оhото туhаламжа үзүүлнэ. Шэнэ түхэлэй продукци үйлэдбэрилэн гаргалгада бэлэдхэл хэжэ эхилээ ха юм.

Эдэ юрэ бусын ооhо асуудалнууд үйлэдбэриин үдэр бүриин зорилгонуудые шиидхэлгые шанга байдалда оруулhаниинь мэдээжэ. Кадрнуудай ажал ябуулгые шэнэдхэн хубилгаха, бүхы хэрэгүүдтэ үзүүлэгдэдэг партийна нүлөөе шангадхаха арга зам тодорхойлхо эрилтэ табигдаа.

Дүүргэлтын хойноhоо хиналта бэелүүлхэ арга дүршэлые нарижуулха, хүн бүхэнтэй хүдэлмэри ябуулха, үйлэдбэриие техническэ талаарнь зэбсэгжүүлгые залан шууд бэелүүлхэ хэрэгые партком болон коммунистнууд шадамараар ударидана. Тиигэжэ урдаа табигдаhан зорилгоёо амжалтатайгаар бэелүүлжэ шадана гээшэ.

Товарна продукци үйлэдбэрилэн гаргаха түсэбөө нёдондо завод 105,6 процент дүүргэhэн байна. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ даабари үлүүлэгдээ, гаргаhан продукциин өөрынь үнэн сэнгые доошолуулха зорилго мүн лэ бэелүүлэгдээ hэн.

Ашаг үрэ олгохо арга дүршэлые зүбөөр шэлэн ололго хадаа партийна олон органуудай ажал ябуулгада ехэ амжалта асараа гэжэ тэмдэглэлтэй. Жэшээнь, авиационно заводой партийна организаци кадрнуудтай ябуулдаг хүдэлмэрөө үндэhөөрнь хубилгажа шадаа. Тиихэдэ локомотивна депогой партийна организаци коммунистнуудай тоосоое зүбшэн хэлсэлгээр баян дүршэлтэй болонхой. Партийна суглаан дээрэ, парткомой заседани дээрэ хүтэлбэрилэгшэдэй тоосоое зүбшэлгэ хуулита хэрэг болонхой. Ажалай эрхэ байдалые гуримшуулга, ажаhуудалые hайжаруулга, амаралтын сагые hайнаар үнгэргэлгэ, хүн бүхэнэй эдэбхитэйгээр ажаллаха арга нүхэсэл тогтоолго тушаа нарин сэмбын комбинадай партийна организаци анхаралаа ехээр хандуулна.

КПСС-эй XXVII съездын табиhан эрилтэнүүдэй ёhoop манай партийна организацинуудай хүдэлмэриие наринаар шэнжэлээд байхада, зариманайнь хуушанайнгаа гуримаар, эдэбхигүйгөөр, ажал хэрэгтээ hожоргүйгөөр хандадаг байhаниинь элеэр харагдана. Ажалай болон үйлэдбэриин эмхидхэл, хүнүүдэй hуудал байдал болон амаралтын саг, хүмүүжүүлгэ тушаа анхардаггүй байhан ушарнууд хамтын хэрэгтэ горитой түбэг татана ха юм.

Теэд мүнөө сагта дутуу дундануудые, алдуу эндүүнүүд тушаа миин хөөрэлдэхэ бэшэ, харин тиимэ үзэгдэлнүүдэй огто үгы байхын тула хамаг хүдэлмэрөө зорюулха ёhотойбди. Тиихын тула коммунист бүхэн даадан хэрэгтээ тон харюусалгатайгаар, ушар ёhо мэдэдэгээр, хамаг хүсэеэ элсүүлэн хандаха уялгатай бшуу. Коммунистнуудай түрүү үүргэ тушаа мүнөө юрэнхы үгөөр дурдажа болохоор бэшэ.

Гэбэшье городой партийна организациин олонхи коммунистнууд өөhэдынгөө урдахи үндэр уялгые зүбөөр ойлгоно. Ажалайнгаа хэрэгые ниитын даабари дүүргэлтэтэй тон нягта холбоотойгоор шиидхэнэ.

Материальна үйлэдбэри дээрэ хүдэлдэг коммунистнуудай гурбанайнь хоёр хубинь коммунис ажалай ударник гэhэн

ШҮҮМЖЭЛХЫ ЁhOOP ШЭНЖЭЛЭЭД...

КПСС-эй ЦК-гай апрелиин 1985 он) Пленум дээрэ ороной социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхалгын хараа шэглэл тодорхойлогдожо, партиин XXVII съездын үзэмжэдэ табигдаhан байна. Партиин съезд дээрэ баталан абтаhан гол шухала документнүүд энэ хараа бодолоор нэбтэрэнхэй гэжэ онсолон тэмдэглэлтэй.

Энэ ехэ программын бэелүүлэгдэхэдэ, совет хүнүүдэй hуудал байдал бүри hайжарха жэшээтэй. Түмэр замай транспортын урда орёо ехэ зорилгонууд табигдана. Саг болзортонь, hайн шанартайгаар арадай ажахын ба хүн зоной хэрэглэмжэнүүдые хангаха, коллективүүдэй, тэрэ тоодо заводойнгоо социальна хүгжэлтын, материально-техническэ баазые шангадхалгын хүдэлмэриин экономическа ашаг үрые дээшэлүүлхэ гээшэ тон шухала болоно.

Съездын материалнуудтай зохилдуулан, эрдэм-техникын дэбжэлтын эрилтэтэй сасуулан, заводой хүдэлмэриин зарим шэглэлнүүдые шүүмжэлхы ёhoop хаража үзэхэ ёhотойбди. Журам бэхижүүлгэдэ, хүдэлмэриин шэнэ онол аргануудые бэдэрэлгэдэ онсо анхарал хандуулха зэргэтэйбди.

Партиин XXVII съездые угтуулан ургэн ехэ мүрысөөн заводтомнай дэлгэржэ, ажалай бүтээсэ ба үйлэдбэриин хэмжээнэй талаар ургалта хангагдаhан байна. Жэшээлхэдэ, үйлэдбэриин хэмжээнэй ургалта 9,6 процентдэ хүрэжэ, продукциин бүхы ургалта ажалай бүтээсэ дээшэлүүлhэнэй ашаар туйлагдаа. Продукци худалдаха талаар түсэб 103,7, товарна продукци үйлэдбэрилхэ түсэб 107,9, нормативно-сэбэр продукциин талаар түсэб 109 процент дүүргэгдээ.

«1986—1990 онуудта республикын промышленностиие хүгжөөлгын гол шухала шэглэлнүүдээр тусхай зорилготой программануудые зохёон табилга» гэhэн КПСС-эй обкомой тогтоолтой зохилдуулан, заводой коллектив тусхай зорилготой 6 программа зохёон табижа, баталhан байна. Эндэ hэльбэн шэнэдхэлгын ба техническэ талаар зэбсэгжүүлгын программа ехэ hуури эзэлнэ. Энээнэй ашаар, мүн хүдэлмэришэдэй тоое бага зэргэ нэмээжэ, продукци гаргалгые хоёр дахин дээшэлүүлмээр юм. hая баригдаhан гү, али hэльбэн шэнэлэгдэhэн хуушанай корпусуудта шэнэ технологи болон түхеэрэлгэнүүдтэй орохо зэргэтэйбди. Гэбэшье түрүүшын ээлжээндэ съездын шиидхэбэринүүдые кадрнуудта hайса ойлгуулхаар хүдэлмэри ябуулжа, ухаан бодолыень шэнэ зорилгонууд тээшэ зорюулха шухала.

Арадай ургэн хэрэглэлэй эрхим hайн шанартай эд бараа бүри ехээр гаргахын, үйлэдбэрилэгдэдэг бүхы продукциин шанарые hайжаруулхын тула коллективнай ехэ зорилгонуудые хараална.

1987 оной январиин 1-hээ заводой коллектив экономическа туршалгын эрхэ байдалда хүдэлжэ эхилхэнь. Халаглалтайнь гэхэдэ, бэлэдхэлэй талаар шиидхэгдээгүй асуудалнууд, хүсэндөө хүргэгдөөгүй зүйлнүүд үшөөл олон бии, тэрэ тоодо Главкын зүгhөөшье олон асуудалнууд шиидхэгдээгүй байлаар. Заводой парторганизаци, профсоюзай эдэбхитэд, хүтэлбэрилэгшэд хүдэлмэришэдэй hонирхолоо бадаргаан, үүсхэлтэйгээр ажаллахыень туйлаха, ажахы эрхилэлгын шэнэ гуримда ороhон республикын предприятинуудай алдуу эндүүнүүдыень дабтахагүйн тула тааруу эрхэ байдал байгуулхые оролдохо ёhотойбди. Социальна асуудалнуудаар үшөө ехэ юумэн хэгдэхэ. Энэ талаар абтаха хэмжээнүүдэй тодорхой түсэб бии. Эдэ бүгэдын ашаар заводой коллектив үйлэдбэриеэ эршэ түгэс хүгжэлтын замда оруулха аргатай болохо. Энээнгүйгөөр партиин съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын аргагүй.

В. САРЖАН,
Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой начальник,
КПСС-эй XXVII съездын делегат.

…өөдэр — Гэр байрын-коммунальна ажахын, хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр

…НЭ ЭРИЛТЭНҮҮДТЭ …ҮРЭМӨӨР ХАНГАХА

…мүнөө КПСС-эй …дын һаяхан дүү… …й үедэ өөрынгөө …тэмдэглэжэ байна. Манай һалбариин …шэд бултадаа нэ…шэнгеэр КПСС-эй …дын түүхэтэ шиид…е халуунаар һай…, тэрэниие бэе… бүхы хүсэеэ эл…лажа байна. КПСС… XXVII съезд дээрэ …«1986—1990 онууд… 2000 он хүрэтэр… СССР-эй Экономи… социальна хүгжэл…лэлнүүд» соо иигэ…: «Арад зоной …далые саашадань …, совет хүнүүдэй … болон оюун бо… ургажа байгаа … гүйсэд хангаха. …хүгжөөлгэдэ, тэ… үрые дээшэлүүл…на хэмжээ ябуул… нүлөө улам ехэ… Энээхэн мүрнүүд …зоной ажаһуудалай …хангалгын албанай …һан ехэ зорилго… тодорхойгоор ха… гээшэ. Манай парти …вительство ажаһуу…хэрэглэмжэ хангалгын …та саг үргэлжын …хандуулдаг юм. Тэ… үнгэрэгшэ жэлдэ ба…абтаһан «1986—2000 …Арадай хэрэглэмжын …үйлэдбэрилгэ болон …һалбаринуудые хүг…комплексно прог…лээр гэршэлнэ. Тус …ороной Экономи… болон социальна хан… гол шэглэлнүүдтэй …боотой документ мүн …гээд тэмдэглэхэ ёһо… Комплексно програм… заагдаһанай ёһоор …хангалгые хүг…дэ хүн зоной хэ… элдэб түхэлэй …гүйсэд хангаха, …рой ажалай гаргашые …болгохо, тэрэниие хүн… совет хүнүүдэй сү…гые арьбадхаха гэ… Ажаһуудалай хэ…хангалгын хэмжээн …до 40 процентһээ ба…, 2000 ондо 2,4—2,5 ехэ болгохо».

…республикын хүн зо… ажаһуудалай хэрэг-… хангалгын ургалтын …арбан нэгэдэхи табан …туршада 35 процентдэ …жэн байна. Тиимэ бо…, эрдэм-техни…лалтануудые, түрүү …шэл, нөөсэ, арга бо…удые хэрэглэһэнэй, үй… хүгжэлтые хурдад… ашаар табан жэлэй … хангалгын хэмжээе …ентдэ хүргэхэ дүүрэн боломжо бии гээд он…тэмдэглэе.

…социально-экономи… хүгжэлтые хурдадхаха …бидэнэр, хүн зоной ажа… хэрэглэмжэ хангал…албанай худэлмэрилэг…урданайхидаал адляар …эрхэгүй байнабди. …ной элдэб олон захил… саг дарыдань, шанар …ээр дүүргэхын тула …бар хүсөөр хэгдэдэг …худэлмэреэ оньһон тех…збэсэгжүүлхэ ёһотой… Гэбэшье үйлэдбэриие …бруулга богони бол… хэгдэхэ аргагүй гээд …дэнэбди. Тиимэһээ энэ …аргатайл сагтань …наар үрагшань ябуул…го мүнөө дээрээ та… гээшэ. Жэшээлхэдэ, …техника» нэгэдэлэй …лай хэрэглэмжын орёо …заһабаридаг цех соо …удэлмэри бар хүсөөр… Холодильник, хубса…гаар машина, пылесос …эшэлэн юумые мас… гар дээрээ үргөөд, …гүүрээ ябажал байдаг. …оронд цехэй нэгэ …нүгөөдэ хана хүрэтэр …эр даб дээрэ зөөхэ …дүүжэн түхеэрэлгэ болохо гү? Болохол гэ…дана. Иимэрхүүгээр …бруулгын хүдэлмэри хэ… боломжо цех, учас… бии. Тиимэһээ бү…мастернууд, бригадирнууд, …шэдэй зүгһөө ажал…хы ёһоор хандаха. …бүтээсэ эрид дээшэ… эрилтэ табигдажа бай… Тиигэнгүйгөөр урагшаа …өөр дабшаха аргагүй гэ…нэб.

…гэшэ табан жэлэй тур… …рад зоноймнай ажа… …улам һайжараа. Тии… хүн зон холодильник, телевизор, хубсаһа угаадаг машина, пылесос гэхэ мэтые худалдажа абана. Энээнһээ уламжалан, хангалгын хүдэлмэрилэгшэдэй хүдэлмэри улам ехэ болоно ха юм. Бидэ мүнөө радиотелеаппаратура, холодильник, хубсаһа угаадаг машина урдынхиһаа холо ехээр заһабаридаг болообди. Ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын албанай хүдэлмэрилэгшэдэй тоо 5 жэлэй туршада оройдоо 4,1 процентээр дээшэлээ һаань, ажалай бүтээсэ 7 процентээр дээшэлбэ. Тодорхойлон хэлэбэл, прокадуудай пунктнууд үнгэрэгшэ 5 жэл соо хүдэлмэриингөө хэмжээе 3 дахин, хубсаһа угаадаг машина заһабарилгые 2 дахин дээшэлүүлжэ шадаа.

Хойто-Байгалай, Баунтын районуудай хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын комбинадууд, «Бурятталерадиобыттехника», «Бурятремстройбыт», «Буряттобувьбыт» нэгэдэлнүүд үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада ажалай үндэр бүтээсэ туйлаа гээд сэдьхэлээ ханангяар тэмдэглэхэ ёһотойбди.

Ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын албанай материально-техническэ үндэһэ һуури нилээд бэхижээ. Үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада 14,7 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай аяар 118 объект ашаглалгада оруулагдаа. Хэрэндэ, Онохойдо, Северобайкальскда, БАМ-ай бүхы тосхонуудта, Улаан-Үдэдэ, Новокижингинскдэ ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын шэнэ байшангууд соо ашаглалгада оруулагдаһан байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ бидэнэр 0,5 миллионһоо үлүү түхэригэй хэмжээнэй хангалга түсэбһөө гадуур бэелүүлһэн байнабди.

КПСС-эй XXVII съездын хүндэлэлдэ зорюулагдаһан социалис мүрысөөндэ оролсоһон 14 коллектив байгша оной 2 һарын түсэбүүд ба социалис уялгануудаа болзорһоо холо урид дүүргэһэн юм. Тиихэдэ түсэбтэ даабаринуудаа болзорһоонь холо урид дүүргэһэн ажалай түрүүшүүл олон даа. КПСС-эй XXVII съездын делегат Л. В. Зангеева 5 жэлэйнгээ түсэбые 4 жэл 5 һара соо дүүргэһэн алдартай. Тэрэшэлэн бригадирнууд Н. П. Берлинская, Л. А. Малютина, Л. В. Шульгина болон бусадые нэрлэмээр.

Түсэбтэ арбан хоёрдохи табан жэлдэ шиидхэхэ зорилгонуудай тон ехэ. Нэгэдэхеэр, ороноймнай Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд соо хараалагдаһанай ёһоор, 1990 он хүрэтэр телерадиоаппаратура, хүн зоной ажаһуудалда хэрэглэгдэдэг машина болон приборнуудые, мебель ба гэрэй ажал эрхилэлгэдэ хэрэгтэй бусад хэрэгсэлнүүдые саг соонь заһабарилха эрилтые дүүрэнээр хангадаг болохо ёһотойбди. Хоёрдохёор, хүн зоной эрилтэ хангалгада шэнэ түрүү аргануудые—гэртэнь, ажал дээрэнь, хамтын байрада ерэжэ, хүн зоной эрилтэнүүдые түргэнөөр хангаха гуримуудые, «Өөрөө хэй», «Шадабаритай гарнууд» гэхэ мэтэ тусгаарлагдаһан салонуудые нээхэ гэхэ мэтые — үргэнөөр нэбтэрүүлхэ шухала. Тиихэдэ спортын, саад, огородой хэрэгсэлнүүдые, зунай байранууд болон нүүдэл дачануудые түхеэрэлгэ мүн лэ шэнэ гурим ёһоор хүн зониие хангалгын онол арганууд болоно.

Хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха талаар 1986 ондо 23 миллион 800 мянган түхэригэй нэмэлтэ даабаритай гэхэ гү, али 1985 онойхиһоо 6,4 процентээр дээшэ хэмжээнэй түсэб министерствэдэмнай үгтэһэн байна.

Гол шэглэлнүүдэй үндэһөөр, хүн зоной хэрэглэмжэ хангалгын асуудалнууд һалбари һалбаряараа гү, али территориальна шэглэлтэйгээр хүгжөөгдэхөөр хараалагдана. Тэрээндэ таарамаар манайшье министерствын түсэб табигданхай, Жэшээлхэдэ, холын Яруунын, Баунтын, Захааминай, Хурамхаанай, Хойто-Байгалай районуудта онсо анхарал хандуулагдаха. Харин һалбари һалбаряарнь хаража үзэхэ болоо һаа, радиотелеаппаратура заһабарилха хүдэлмэри шанарай талаар ехэ эрилтэтэйшье, дутагдалтайшье байна. Заһабарилгын шэнэ техникэ тус һалбарида ашаг үрэ багатайгаар хэрэглэгдэнэ, оньһожоруулга һулаар нэбтэрүүлэгдэнэ, запас частьнууд дутана. Абонементнэ хангалга муугаар хүдэлнэ. Эдэ бүхы асуудал гансал эмхидхэлэй хүдэлмэриие муугаар табигдаһанһаа эхитэй.

1986 ондо захил абаха, хангаха хэрэг диспетчерскэ гүримда оруулагдаха юм. Республикын бүхы районуудта радиотелеаппаратура заһабарилга «Мүнөө, мүнөөдэрэй захил» дүүргэхэ гэһэн түргэн хангалгын гуримаар хүдэлдэг болохо.

Һүүлэй үедэ хубсаһа хунар оёлго орёо байдалтай болонхой. Хэжэнгын, Хориин, Загарайн үйлэдбэриин управленинүүдэй хубсаһа оёлгоор түсэбөө дүүргэжэ байхадань, Хойто Байгалай, Тарбагатайн управленинүүд оёдоһон хубсаһанайнгаа хэмжээе бага болгоһон байха юм. Районуудай үйлэдбэриин управлениин начальнигууд, ательенүүдые даагшанар XII табан жэлдэ хубсаһа хунар оёхо талаар хангалгын хэмжээе 110—115 процентһээ доошо болгохо зэргэгүй. Энэ зорилгые шиидхэхэдэ, нэн түрүүн бүтээлэй шанарта, ассортиментые олон болголгодо анхарал табигдаха юм.

Хүн зоной захиһан хубсаһые түргэн оёжо һураха ёһотойбди. Арбан хоёрдохи табан жэлэй эсэс багаар тэрэ бүхы захилай 15 процентһээ бага бэшэ хубиие ээлээд байха зэргэтэй.

Удаадахи гол һалбаринуудай нэгэн—хүн зоной байра заһабарилгын ба барилгын талаар хэрэглэмжэ хангалга болоно. Энэ асуудал 1986 онһоо эхилэгдэхэ юм. Гэрэй байдалай жэжэ-божо ажал — сонхын шэл табиха, суурга һуулгаха, хашаа, хорёо бариха гэхэ мэтэ хэрэглэмжэнүүдые хангаха албан хүн зондо айхабтар туһатай юм. Тэрэниие һайнаар хүдэлгэхэ шухала.

Мебель заһабарилха талаар хэрэглэмжэ хангалга энэ табан жэлдэ 1,8—2 дахинаар ехэ болгогдохо. Мебель худалдадаг бүхы магазинуудта худалдан абагшадай мебелеэ гэртээ суглуулжа табиха тухай гуйлта байгша онһоо тэрэ дороо хангагдадаг болобо.

Шэнэ табан жэл соо хүн зоной захилаар фото-зурагыень буулгаха хэрэг бэелүүлдэг томо түб эмхидхэгдэхэ. Гадаадын оронуудһаа худалдажа абтадаг үнгэтэ фотоматериал һайн хиналта доро хэрэглэгдэхэ зэргэтэй.

Хүн зондо прокадаар юумэ үгэдэг албанда дутуу дундануд олон байһаар.

Химиин аргаар хубсаһа сэбэрлэлгэ түргэнөөр, ехэ хэмжээтэйгээр хэгдэхэ ёһотой. Арбан хоёрдохи табан жэлдэ хубсаһа хунар химиин аргаар сэбэрлэлгэ, будалга 1,4—1,5 дахинаар ехэ болгогдохоор хараалагдана.

Хибэс болон хибэсэй зүйлнүүдые, малгай болон шубуунай үдөөр хэгдэһэн зүйлнүүдые сэбэрлэхэ тусгаарлагдаһан үйлэдбэри байгуулжа эхилхэбди.

Республикымнай хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалга шэнэ табан жэлдэ 80 гаран процентээр ургахадаа, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй, түүхэй эд болон материалнуудые алмаһанай ашаар туйлагдаха болоно.

Министерствын предприятинууд ажалай нэмэлтэ хүсэ (инвалидууд, пенсионернууд, студентнэр, гэртээ байгаад хубсаһа оёгшод) муугаар хэрэглэнэ.

Һүүлэй үедэ кадрова асуудал тон шухала асуудал болонхой. Мэргэжэл түгэс кадрнууд хаанашье дутана. Ямаршье һургуули, эрдэм мэдэсэгүй хүнүүд үйлэдбэриин олон участогуудые эрхилхэ баатай болоно. Залуушуул нэгэ газартаа удаан тогтоногүй, коммунистнууд үсөөн.

1986 ондо мастерай участок болон цехэй начальнигай үүргэ дээшэлүүлэгдэхэ. Кадрнуудые байлгахын тула тэдэнэй ажалай эрхэ нүхэсэлые, ажаһуудалыень хангалтатай һайн болгохо ёһотойбди.

Ажал хэрэгтээ хүндэтэйгөөр, шүүмжэлхы ёһоор хандабал, 1986 оной болон арбан хоёрдохи табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые дүүргэжэ шадахамнай элитэ.

Е. МУЛЬЧЕНКО,
республикын хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын министр.

Һаяхан үнгэрһэн КПСС-эй съезд дээрэ манай ороной ерээдүйн гол зорилгонууд табигдаа. КПСС-эй Программын шэнэ найруулгын, 1986—1990 онуудта болон 2000 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүдэй хараа шугамууд совет ороной хүгжэлтэ дэбжэлтын, эрид хубилалтын, хурдадхалгын бодото ябуулгануудай программые тодорхойлһон байна.

Эдэ түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэг ажалша коллектив бүхэнэй, хүн бүхэнэй оруулха хубитаһаа, оролдолго хүсэлһөө дулдыдаха байна гэжэ бидэ ойлгонобди. Манай районой үйлэдбэриин управлениин партийна суглаан дээрэ хүдэлмэришэн бүхэнэй харюусалга тухай коммунистнууд мүн лэ тэмдэглээ һэн.

Бүхы совет хүнүүдтэй хамта ажаһуудал хангалгын Хэжэнгын районой үйлэдбэриин управлениин хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXVII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө хүсэл оролдолготойгоор ажаллажа байнад. Партиин съездын нээгдэһэн үдэр хүрэтэр хоёр һарынгаа түсэбые бэелүүлхэбди гэһэн социалис уялгаа манай коллектив дүүргээ. Шэнэ-Хэжэнгын (даагшань А. М. Липатова), Хэжэнгын (даагшань Б. Ц. Баганова) ажаһуудалай эрилтэнүүдые хангалгын байшангууд, мүн Хөөрхын, Могсохоной, Эдэрмэгэй пунктнууд хамтын амжалтада ехэхэн хубитаяа оруулһан байна. С. Д. Гончиковагай, В. Э. Эрдынеевагай, Х. Р. Ринчиновагай тусхай бригаданууд тон һайнаар ажаллаа гэжэ тэмдэглэхээб. Тиихэдэ жолоошод, ажалай ветерануud Ц-Д. Ю. Пунцыкнамжилов, И. И. Коноваленко гэгшэдэй хүдэлмэриин ашаар тосхон, һууринуудай ажалшад, малшад, саг болзор соогоо хангагдадаг юм.

Үнгэрһэн жэлэй эхиндэ хүндэхэн байбашье, тусхай хэмжээнүүдэй ашаар ажаһуудал хангалгын албанай хүдэлмэрилэгшэд жэлэйнгээ түсэбые ноябриин эхиндэ дүүргэжэ, 54 мянган түхэригэй сэнтэй эд бараагаар, элдэб янзын туһаламжа үзүүлхэ талаар хүн зониие хангаһан байна. Тэрэшэлэн республикын хангалгын албанай хүдоогэй районуудай предприятинуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ манай управлениин коллектив оло дахин илагшадай тоодо орожо, Буряадай АССР-эй Хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын министерствын, Нютагай промышленностиин коммунально-ажаһуудалай предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой болон дамжуулгын Улаан тугта хүртөө һэн. Тиихэдэ КПСС-эй Хэжэнгын райкомой болон райсоведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта мүн лэ хүртэжэ, районой Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдээ.

1986 оной январь һараһаа районой үйлэдбэриин тус коллектив экономическа туршалгын эрхэ байдалда ажаллажа эхилэнхэй. Энэ туршалгын экономическа гүн удхань юун бэ гэхэдэ, бэеэ даанхай ажалша коллективэй үүргые, харюусалгые улам дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриин шанар һайжаруулха, хүн зоной ажаһуудалай эрилтэнүүдые хангалгые һайнаар эмхидхэхэ гэһэн зорилгонууд хараалагдана гээшэ. Тэрэшэлэн энэ туршалгые нэбтэрүүлхэ зорилготойгоор тусхай хэмжээ ябуулганууд тодорхойлогдонхой. Тэдэниие бэелүүлһэнэй ашаар хангалгын хүдэлмэриин шанар дээшэлүүлхэ, түлбэриин фондын алмалта, арьбалалтые туйлаха, тиигэжэ эрхим ажалай түлөө шангуудые түлэхэ, урмашуулгын фондые ехэ болгохо арга боломжонуудые олгуулха байна. Тиихэдэ ажалшадай түлэдэг хангалгын зүйлнүүдые олошоруулха гэһэн зорилго мүн лэ эндэ хараалагдана. Энэ хараа, үрэ дүн анха түрүүшынхиеэ баталагдаа. Районой үйлэдбэриин управлени райпогой магазин хоёр хамтын хэлсээ баталаа. Тус магазинда дүй дүршэл ехэтэй эсхэгшэ Лидия Васильевна Бурхиева худалдан абагшадтай бүд абахадань, һанамжа, дурадхалнуудаараа хубаалдана, дуратай юумынь эсхэнэ, оёдолшодто захилынь дамжуулна. Энэ хүдэлмэри районой хангалгын албанай оёдолой таһагай, худэлдаа наймаанай эмхиин хүдэлмэрилэгшэдтэ, илангаяа захилшадта тон ехэ туһатай, юуб гэхэдэ, захилай сагые алмана бшуу.

Тиихэдэ экономическа туршалгын үшөө нэгэ шэнэ юумэн гэхэдэ, хангалгын хажуугаар эд бараа худалдаха, эдэ предприятинуудта тааруу байдал тогтоохо үүргэтэй шэнэ зүйлнүүд нэмэгдээ. Энэ талаар Хэжэнгын, Шэнэ-Хэжэнгын ажаһуудал хангалгын байшангуудай салонуудта телевизор заһаха, олон ондоо хангалгын зүйлнүүдые хэрэглэхэ арга боломжонуудтай захилшад танилсажа эхилэнхэй.

Ажаһуудал хангалгын албанай материально-техническэ талые һайжаруулха хүдэлмэри район дотор ябуулагдажа байнхай. 1986—1990 онуудта районой ажалшадай ажаһуудалай эрилтэнүүдые хангаха хэрэгые материально-техническэ талаар хүгжөөхэ хэмжээ ябуулганууд КПСС-эй райкомой бюрогой болон райсоведэй гүйсэдкомой хамтын тогтоол соо нёдондо баталагдаа һэн.

Байгша ондо 120 дүрбэлжэн метр талмайтай хангалгын албанай байшангууд Хүртэй, Могсохон тосхонуудта баригдажа ашаглагдаха юм. Тиихэдэ Ушхайта, Леоновко, Ородой-Адаг, Михайловка һууринуудта хангалгын тусхай пунктнууд нээгдэхэ юм. Мүн Хөөрхэ, Үлзытэ, Чисаана нютагуудай пунктнууд шэнэлэн һэльбэгдэхэ. Хэжэнгын түбэй байшанда залгалаа баригдахаар хараалагданхай. Эдэ хэмжээ ябуулганууд ажалшадай эрилтэнүүдые хангалгын хүдэлмэридэ ехэ нүлөө үзүүлхэ байха.

Нийтын малай үбэлжэлгын үедэ малшадые, хонишодые ажаһуудалай талаар хангаха хүдэлмэридэ районой үйлэдбэриин управлениин хүтэлбэрилэгшэд ехэ анхарал хандуулдаг байна. Райсоведэй гүйсэдкомой батлаһан тусхай графигай ёһоор, мастернууд хүдөө нютагуудаар ябана, илангаяа районой соёлой байшангай агитбригадатай хамта комплексноор малшадые хангаха гэжэ оролдолго гаргана. Тэмэндэ Ушхайтын совхозой хүдэлмэрилэгшэдтэ айлшалаа һэмди. Байгша оной эхинһээ 87 мянган түхэригэй хангалгын хүдэлмэри хэхэ байһан аад, хамта дээрээ 120,2 мянган түхэригэй ажал хэһэн байна: 485 нэхы гутал, 138 арһан хүүртиг, хүбэнтэй 121 хүнжэл худалдагдаа, малшадай бусад захилнууд дүүргэгдээ.

Саашадаа бүри һайнаар ажаллаха, ажалшадай бүхы захилнуудые болзор соонь, һайн шанартайгаар бэелүүлхэ гэһэн үг зорилгонуудые манай коллектив харааланхай. «Хүн зониие хангадаг һалбаринуудай материально-техническэ үндэһэ һуурие бэхижүүлхэ, эдэ һалбаринуудай предприятинуудые мүнөөнэй бүтээсэ ехэтэй хэрэгсэл түхеэрэлгэнүүдээр хангалгые һайжаруулха, түрүү технологическа хүдэлмэри нэбтэрүүлгые хурдадхаха» гэжэ «1986—1990 онуудта болон 2000 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд» соо тон зүбөөр хэлэгдэнхэй гээшэ. Тиимэһээ КПСС-эй XXVII съезд дээрэ баталагдаһан түүхэтэ документнүүд бүхы совет хүнүүдэй бэелүүлхэ программа мүн гэжэ бидэ ойлгонобди, саашадаашье хүдэлмэридөө шэнэ дүй дүршэл, онол арга нэбтэрүүлхэ зорилготойбди. Түрүүшын экономическа туршалгын үрэ дүнгүүд бидэниие баясуулна. 1986 онойнгоо социалис уялгануудые дүүргэхэ, хүдэлмэришэн бүхэнэй эдэбхи үүсхэлые дэмжэхэ, ажалшадые ажаһуудалай талаар бүри һайнаар хангаха хүсэлтэйбди.

З. ГАРМАЕВА,
Хэжэнгын районой хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг үйлэдбэриин управлениин начальник.

ТУРШАЛГЫН АШААР

ҮДЭР БУРИ ОРОЛДОНО

— Үглөөгүүр бодоод, трамвайн зогсодог газарта ошоходо, тэрэнь үгыл хадаа үгы... Хүнүүд ажалдаа хожомдохо болоходоо, сарбуу дээрэхи часаа хараха үедөө трамвайн управлениин коллективэй хүдэлмэрилэгшэдтэ хатуухан үгэнүүдые зорюулжа эхилдэг,— гэжэ трамвайн управлениин депогой слесарьнуудэй бригадир Н. К. Степановтай уулзахадаа сэхыень хэлэбэб.

— Зүб даа. Гэбэшье тиимэ ушарнуудай болохогүйн тула бүхы коллективээрээ оролдонобди. Үдэр бүри үнгэргэгдэдэг планерконууд, мүн коллективэй партийна, профсоюзай суглаанууд дээрэ энээн тухай хөөрэлдөөн саг үргэлжэ болодог. Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо, манайхин яһала һайн үрэ дүнгүүдые туйлана. Үдэр бүри оролдогдонол даа,— гэбэ тэрэм.



Үнэхөөрөөшье, Николай Степанович Климовэй бригада һүүлэй үедэ эрхимээр ажаллана. Тэдэнэр заһабарилгын шанар, ажалай эмхидхэл һайжаруулһанай ашаар трамвайнуудай лини дээрэ эбдэрхэ ушарые усадхаа. Тиихэдэ трамвайнуудые жолоодогшодой бригаданууд сооһоо И. О. Панфиловагай хүтэлбэрилдэг бригада эрхим дүнгүүдые туйлана. Тэрэшэлэн КПСС-эй XXVII съездын хүндэлэлдэ, мүн өөрынгөө мэргэжэлэй һайндэртэ зорюулан абаһан социалис уялгануудаа жолоошод Я. А. Барсегян, Т. Ф. Кравцова, А. А. Кудряшова, О. И. Воронина гэгшэд амжалтатайгаар дүүргэнхэй.



ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. О. И. Панфиловагай бригадын эрхим жолоошод С. Н. Патархеева, И. О. Воронина. 2. Түрүү слесарьнууд (зүүн гарһаа) А. Никаноров, Н. Осколков, О. Разницына, А. Черниговский, бригадир Н. Степанов, Н. Трифонов, Б. Сагайдак.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото-текст.

ОЛОНИИЕ ХАБААДУУЛХА

Оёдолой «Туяана» нэгэдэлдэ ажал олон янзын аргаар эмхидхэгдэдэг юм. Тэдэнэйнь нэгэн гэртээ юумэ оёлго болоно. Ямар зон, ямар ушар байдалда гэртээ һуужа юумэ оёдог юм гэһэн асуудал абаһаар гарана. Эдэнэр хадаа үйлэдбэри дээрэ ерэжэ хүдэлхэ аргагүй, пенсионернууд, инвалидууд, үхибүүдтэеэ һуудаг эхэнэрнүүд болоно.

Үйлэдбэриин коллектив соо бэшэ, харин гэртээ юумэ оёгшод нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэд шэнги түсэб, даабаритай, социалис мүрысөөндэ хабаададаг заншалтай. Тэдэнэр коллективэй гэшүүнэй бүхы эрхэтэй гээшэ.

«Туяанада» гэртээ оёгшодой цех бии болгогдоһоор 15 жэл тухай болобо. Түрүүшынь жэлнүүдтэ арай-шамай гэжэ арбаад хүн хүдэлдэг байгаа. Харин мүнөө хамта 450 хүн тоологдоно.

— Агафья Давыдовна, гэртээ оёгшодые хабаадуулхада, үйлэдбэридэтнай хэр ашаг үрэтэй юм. Хөөрэжэ үгыт, — гэжэ нэгэдэлэй ахамад инженер нүхэр Никоновада хандабабди.

— Республика соомнай эгээл түрүүн манай предприятида иимэ гуримаар ажал эмхидхэгдэжэ эхилһэн түүхэтэй. Энэ хадаа, нэн түрүүн кадрнуудай асуудалнуудые шиидхэлгэдэмнай туһална. Хоёрдохёор, үйлэдбэриимнай түсэбэй дүүргэлтэдэ зарим тэды нэмэлтэ оруулаа юм ааб даа. Гурбадахяар энэ арга хүн зондо туһатай ха юм. Хүнүүдэй ажалай стаж таһалдангүй үргэлжэлнэ. Хүдэлмэришэн хүнэй бүхы эрхэнүүдые эдэнэр хэрэглэнэ. Зарим зон гэр бүлөөрөөшье абажа оёдог. Богонёор хэлэхэдэ, энэ гуримаар ажал эмхидхэлгэ хэрэгтэй. Министерствэмнайшье энээниие һайшаадаг гээшэ, — гэжэ тэрэ хөөрэбэ.

Үйлэдбэриин «Туяана» нэгэдэлэй гэртээ һуужа юумэ оёгшод һарадаа 250 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргана. Тэрэнь Кировэй нэрэмжэтэ заводто һара соо нэгэ хүнэй бүтээдэг продукциһаа ехэшье бага хэмжээтэй бэшэ.

Оёдолой түбэй предприятида хүдэлжэ байһан 180 гаран гэртээ оёгшодой дунда үйлэдбэриин ёһотойл түрүүшүүл олон юм. Тэдэнэр мүнөөшье габшагайгаар хүдэлнэ. Арбан хоёрдохи табан жэлэй даабарие 6 хүн — Л. Б. Минеева, В. А. Могилевская, Д. Ж. Шалаева, У. П. Голощапова, М. Д. Романова, В. Д. Черняева гэгшэд гурбан жэл соо дүүргэхэ дээшэлүүлэгдэһэн уялга абанхай. Тиихэдэ С. З. Рандина, Л. Г. Тимощенко, Н. Н. Камалова, Г. А. Зеленецкая, Е. Р. Николаева гэгшэд «Гурбан табан жэлэй даабариие нэгэ табан жэл соо» гэһэн уряа доро хүдэлжэ эхилэнхэй. Эдэнэр болон гэртээ оёгшодой бүхы цех КПСС-эй XXVII съездэдэ бэлэг болгон, байгша оной түрүүшын гурбан һарын түсэб февралиин 25-да бэелүүлээ.

Үйлэдбэриин «Туяана» нэгэдэлэй партийна организациин секретарь Е. И. Рыбакова, цехэй начальник Н. В. Григорьева гэгшэдтэй хөөрэлдэнэбди. Гэртээ юумэ оёгшодой ажалаарнь дэлгэрэнгыгээр һонирхонобди.

— **Асуудал:** Нэгэдэлдэтнай иимэ гуримаар ажал эмхидхэлгэ саашадаа үргэдхэгдэхэ аргатай гү?

— **Харюу:** Аргатайншье аргатай. Хүдэлхэ дуратай зон олон байдаг. Зүгөөр хубиин оёдолой машинагүй дээрэһээ иимэ аргаар ажал хэжэ шадахагүй байна. Нэгэдэлнай машинаар хангадаггүй юм. Хубиин оёдолой машинатайшье заримамнай эбдэршэхэдэнь, хэдышье хүдэлхэ, оёхо дуратай байгаа һаа, хүдэлжэ шадахаяа болидог лэ даа. Запас частьнууд магазиндашье олдохогүй, бидэндэшье байдаггүй ха юм. Хэрбээ магазинуудтамнай оёдолой машиные бэлээр худалдажа абахаар һаань, гэртээ оёдог зоной тоо нилээд олон байха һэн. Ехэл мүнгэнэй продукци хэжэ үгэхэ һааб даа, — гэжэ нүхэр Григорьева харюусана.

— **Асуудал:** Эдэ хүдэлмэрилэгшэд социалис мүрысөөндэ хабаадалсаха эрхэтэй гэжэ мэдэнэбди. Мүрысөөндэ шалгарагшад ямар гуримаар урмашуулагданаб?

— **Харюу.** Хабаададаг даа. Эдэмнай ажаллаха, амарха эрхээрээ бусад хүдэлмэришэдһөөмнай юугээрээшье ондоо бэшэ юм. Нэгэдэлэй гол предприятиин гурбан цехтэй манай цех мүрысэдэг,— гэжэ гэртээ оёгшодой цехэй начальник Н. В. Григорьева хэлэхэ зуураа,— мүрысөөндэ илагшадай мүнгэн шанда хүртэдэг. Элдэб янзаар урмашуулагдадаг гээшэ. 24 хүмнай бүтээһэн продукци дээрэ хубиин тэмдэг табидаг. Һаяар үшөө 18 хүндэмнай хубиин тэмдэг табиха эрхэ олгогдохоёо байна.

— **Асуудал:** Гэртээ оёгшодойнгоо юу оёдог, ямар продукци бүтээдэг тухай хэлэжэ үгыт?

— **Харюу:** Простыни, пододеяльник, подушкын гадарһаа эхилээд лэ будөөр оёгдоһон малгай, куклын комплект болотор дүүрэн ааб даа. Богонёор, хэлэхэдэ, унталгын бельёһоо эхилээд, арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа бүгэдынь оёдог лэ даа.

Асуудал: Хэн тэдэнииень эсхэдэг юм?

— **Харюу:** Бүхы оёдог юумэниинь манай цехтэ эсхэгдэдэг. Эсхээтэй бэлэн юумые машинаар гэртэнь зөөжэ үгэдэгбди. Бэлэн болохолоорнь һөөргэнь асаржа, эндээ тушаажа абадагбди. Тэдэнтэеэ үргэлжэ холбоотой байдаг гээшэбди,— гэжэ Нелли Васильевнагай хөөрэһөөр байтар, нэгэ хүдэлмэрилэгшэнь орожо ерэбэ.

— Нелли Васильевна, би 8 час хүдэлжэ шадахаяа болибоб даа. Үдэрэй 10 пододеяльник яашье оёдоногүй. 4 часайхида оруулыт. Эжымнай ехэ муу, хүндэрөөд байна. Харууһаниинь ехэ болошобо, — гэжэ начальнигтаа хандаба.

— Хэлээл һэн гүбии даа. Шэнэ хүн гансата бирадаггүй юм. Теэдшье үбшэн хүниие харууһална ха юмта. Болоо, 4 часайхида оруулка бэзэб.

Энэ оёдолшон Цыренжапова ерээ. Хадам эхэнь үнинэй үбшэн. Тусхай харууһанай хэрэгтэй һэн тула бэринь ажалаа орхижо, эхэеэ үргэхэ баатай болоо бшуу. Тиигэбэшье ажалайнгаа стаж алдахагүйн тулада тэрэ гэртээ юумэ оёдог байхаар «Туяана» нэгэдэлдэ ажалда ороо бшуу.

Үйлэдбэри дээрэ ерэжэ, коллектив соо хүдэлжэ шадахагүй хүнүүдтэ энэмнай үнэхөөрөө таатай зохид арга мүн. Тиихэдээ хүн бүхэниинь адли эрилтэтэй бэшэ юм. Жэшээлхэдэ, I—II группын инвалидуудай нормо бусадайхиһаа 20 процент, пенсионернүүд ба III группын инвалидуудайхи 10 процент доошо байдаг. Юрэдөө, барагшалан хэлэхэ болоо һаа, үдэрэй 10 пододеяльник оёһон хүн һарадаа 75—80 түхэриг салин абаха жэшээтэй ха. Хэрбээ гэртээ оёгшын түсэбөө 100 процент дүүргээд байбал 8 процент, һайн шанарайнь түлөө 6 процент, һара бүхэндэ эршэеэ алдангүй һайнаар хүдэлбэлнь 2 процент нэмэлтэ түлөөһэн түлэгдэдэг байна.

— Манда хүдэлжэ, пенсидэ гараһаншье хүнүүд бии. Жэшээлхэдэ, М. Степанова, Т. Труфанова, Ю. Курашева гэгшэдые неһанайнь амаралтада үдэшөө һэмди. «Иимэ гуримай ажалай үгы һаа, яаха байгаа гээшэбиб? Мүнөө 66 түхэриг пенситэй, хүн һуунаб, һайн даа гэжэ Матрёна Степанова коллективтээ баяр хүргөө бэлэй,— гээд гэртээ оёгшодой цехэй начальник Н. В. Григорьева хөөрөөгөө түгэсхэбэ.

В. ТОКТОХОЕВА.

ТАСС ХИЛЫН СААНАҺАА

…ҮҮХЭТЭ УДХА ШАНАРТАЙ

…АРШАВА. КПСС-эй …съезд Советүүдэй …удасхоорондын ком… болон хүдэлмэришэ…, бүхы хүн ту… …түүхэ… Марк…ние, со… ажал …э тэрэ …руулба …й По… …он за… XXVII …а тоосоон тухай тэрээндэ ПОРП-ын делегациин хабаадаһан тухай мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Совет коммунистнуудай хуралдаан дээрэ ПОРП-ын делегациин бэелүүлһэн ажал ябуулгые Политбюро бүринмүһэн һайшааба.

Съезд дээрэ баталагдан абтаһан ажал ябуулганууда й удаан болзорой программада совет общёстын социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхалгын асари ехэ, гэхэ зуура бодото зорилгонуудые хамтаруулһан байна гэжэ заседани дээрэ тэмдэглэгдээ. Эб найрамдалай түлөө, ядерна дайнай аюулые зайсуулхын түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэл хадаа КПСС-эй ба Совет гүрэнэй гадаадын политикын гол зорилго болоно гэжэ съезд батална. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой Мэдүүлгэ дотор найруулагдаһан бүтэмжэтэй һайн дурадхалнууд энэ зорилгые бэелүүлхэ талаар шэглүүлэгдэнхэй байна. КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүд Польшодо социалис байгуулалтые гүнзэгырүүлэн бэхижүүлхэ хэрэгтэ ПОРП-до онсо шухала удха шанартай байха юм.

КПСС-эй XXVII съездын хүдэлмэридэ ПОРП-ын делегациин хабаадалсалга аха дүү хоёр партиин, ороной болон арадуудай хоорондохи интернациональна холбоое, хани барисаае, харилсаае саашадань бэхижүүлхэ арга олгохо байна гэжэ этигэн найдажа байһанаа ПОРП-ын ЦК-гай Политбюро мэдүүлбэ.

ДЕЛЕГАЦИИН АЖАЛ ЯБУУЛГЫЕ ҺАЙШААБА

ВЬЕНТЬЯН. КПСС-эй XXVII съездын хүдэлмэридэ хабаадаһан НРПЛ-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, ЛНДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ К. Фомвихан түрүүтэй НРПЛ-эй делегациин ажал ябуулгые Лаосой Арадай-революционно партиин ЦК-гай Политбюро заседани дээрэө һайшааба.

КПСС-эй түүхэтэ XXVII съездын шиидхэбэринүүд баатар габьяата совет арадта нийтын хүгжэлтын шэнэ зорилгонуудые шиидхэхэдэнь, Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые бэхижүүлхэдэнь, эб найрамдалай, дэлхэйн революционно хүдэлөөнэй, эрхэ сүлөөгэй, бэеэ дааһан байдалай ба социальна дэбжэлтын түлөө арадуудай тэмсэлэй найдамтай түшэг тулгуури, социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай үндэһэ һуури болохо СССР-эй үүргые улам бүри дээшэлүүлхэ арга олгохо байна гэжэ этигэн найдажа байһанаа НРПЛ-эй ЦК-гай Политбюро мэдүүлнэ гэжэ эндэ толилогдоһон мэдээсэл дотор тэмдэглэгдэнэ.

КПСС-эй XXVII съезд НРПЛ-эй IV съездэдэ бэлдэлгэдэ, тэрэниие үнгэргэлгэдэ ашатай туһатай, үнэтэ шухаг дүй дүршэл болохо байна гэжэ заседанида хабаадагшад мэдүүлээ.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

БҮХЭРОССИН КОНКУРСЫН ДҮНГҮҮД

Совет педагогикын түйлалтануудые ба эрдэм мэдэсые хүн зоной дунда идхан дэлгэрүүлхэ хүдэлмэриин ашаг үрые дээшэлүүлхын тула Бүхэроссин харалга РСФСР-эй Педагогическа бүлгэм үнгэргэбэ. Зүүн Сибириин болон Алас-Дурна зүгэй зоно соо РСФСР-эй Педагогическа бүлгэмэй Буряадай отделени 2-дохи һуури эзэлбэ.

Олон жэлэй туршада Р. С. Игумновагай толгойлжо байһан Зэдын районой эмхи эрхим райотделени гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Педагогическа эрдэмэй университедүүдэй дунда Ивалгын университет (ректорынь И. В. Черепанова) онсо шалгараа. Республиканска соведэй дэргэдэхи тусхай дунда һуралсалай зургаануудай секци (хүтэлбэрилэгшэнь Ф. К. Заболоцкий) ажалаар хүмүүжүүлгын ба мэргэжэл шэлүүлэн ололгын секци (хүтэлбэрилэгшэнь Н. К. Елаев) мүн лэ эрхимлэгшэдэй тоодо ороо.

Бүхэроссин конкурсын дүнгүүдээр РСФСР-эй Педагогическа бүлгэмэй бүлэг эдэбхитэдтэ Хүндэлэлэй грамотанууд, мүнгэн шангууд барюулагдаа.

Е. СОБОРОВА.

Северобайкальск хотын Пионернүүдэй ордондо олон тоото кружогууд нээгдэнхэй, Эдиршүүлэй дунда элдэб һонирхолтой хэмжээ ябуулгануудые эмхидхэдэг юм.

Ленинградай В. Серовой нэрэмжэтэ уран зурагай училищи дүүргэһэн Нина Александровна Ефимова эндэ кружок хүтэлбэрилнэ. Байгал-Амарай түмэр замай Буряадай участогай ниислэл Северобайкальск хотын табяад эдиршүүл энэ кружогто ябажа, ооһэд ооһэдынгоо бэлиг шадабари туршана.



ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н. А. Ефимова үхибүүдэй дунда.

В. ПЛУТТЫН фото.

ХҮДЭЛМЭРИНЬ ЭДЭБХИЖЭЭ

Бодоной соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэдэй эмхидхэдэг хэмжээ ябуулганууд һүүлэй үедэ олоной анхарал татадаг болонхой. Юуб гэхэдэ, ажалшадай сүлөө сагаа аша үрэтэйгөөр эмхидхэлгэдэ, малшадые соёлой талаар хангалгада горитой анхарал хандуулагдана ха юм.

Нёдондо дуунай-инструментальна ансамбль эндэ байгуулагдаа. Тэрэнэй бүридэлдэ инженер М. Терентьев, хүдэлмэришэн В. Мисюркеев, хүүгэдэй саадай хүмүүжүүлэгшэд И. Белькова, Т. Кожевина, Бодоной совхозой ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь И. Шелковников, бусад һайн дуратан оролсодог юм.

Тиихэдэ хүүгэдэй кукольна театр соёлой байшангай дэргэдэ нээгдэнхэй. Эхин классуудай һурагшадай хүдэлмэрние И. Белькова хүтэлбэрилнэ.

Эдэнэр ниитын малай үбэлжэлгын үедэ малшадые соёлой талаар хангалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Һаяхан Һубын һү һаалиин фермэ ошожо, ээлжээтэ концертээ харуулһан байна.

А. КАПУСТИН.

Баргажанай район.

ПИОНЕРНҮҮДЭЙ ХЭРЭГҮҮД

Нарһатын дунда һургуулида «тимуровецуудай» хүдэлөөн һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Пионернүүдэй дружинын совет, комсомолой комитет, мүн һургуулиин дирекци энэ шухала хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулдаг байна. Тиимэһээ һууринай наһажаал зон, дайнай болон ажалай ветеранууд һурагшадай саг үргэлжын анхаралда абтанхай.

Һаяхан үнгэрһэн «тимуровецуудай» һайн һайхан хэрэгүүдэй ээлжээтэ үдэртэ пионернүүд бүхы классаараа гаража, олон хүн зондо шеф ёһоной туһаламжа үзүүлээ. Жэшээлхэдэ, багша С. С. Цыреновагай хүтэлбэрилдэг 7-дохи «Б» классайхид ажалай ветеран Д. Ц. Цыбиковтэ ошожо, түлеэ залһыень хахалаад, сажан болгожо ябталаа. 6-дахи «Б» классай һурагшад А. Д. Дымчиковада ехэ туһа хүргэһэн байна.

Яруунын район.

К. СУДАНОВ.

«ҮДЭШЫН НААДАН»

Һаяхан «Первомайский» совхозой нэгэдэхи отделенидэ — Хөөрхэдэ ажаһуудаг түрэлхидэй суглаан клуб соо үнгэргэгдөө. Тус суглаанда олон хүн хабаадаба. Дээдэ-Хэжэнгын дунда һургуулиин директор Д. Б. Очирова һонирхолтой элидхэл хэбэ. Тус һургуулиин багшанар олоороо ерэжэ, түрэлхидтэй үнэн сэдьхэлэй хөөрэлдөө хэжэ, ниитэ нэгэ һаналаа тобшолбо. Түүхын багша А. Д. Очиров һаяхан үнгэргэгдэһэн партиин XXVII съездын материалнуудтай ажалшадые танилсуулжа, дэлгэрэнгы хөөрөө эмхидхэ.

Һүүлдэнь һонин программатай ехэ концерт харуулагдаба. Эндэ тус һургуулиин багшанар болон аха классай һурагшадһаа гадна, мүн баһа Эдэрмэг һууринай уран һайханай харалгын эдэбхитэд хабаадалсаба гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Жэшээлхэдэ, «Үдэшын наадан» гэһэн аман зохёолой үзэгдэлдэ наһажаал эхэнэрнүүд Е. С. Дугаржапова, Д. М. Очирова, Ц. У. Цыбикжапова гэгшэдэй гүйсэдхэһэн дуунууд олоной һонирхол татаһан байна. Тус совхозой парткомой секретарь Г. Д. Бадмаев Расул Гамзатовай «Нүхэдөө гамнагты» гэһэн шүлэгые ханхинаса уншажа, эндэ сугларагшадай һайшаал магтаалда хүртэбэ.

Тэрэшэлэн Дээдэ-Хэжэнгын дунда һургуулиин директор Д. Б. Очирова, мүн парткомой секретарь Г. Д. Бадмаевай өөһэдэйнь концертдэ хабаадалсажа байхада, бусад зоной дунда эдэбхи үүсхэл бадарха байһаниинь дамжаггүй!

Иимэ концертнүүд нэгэ хэды болоод лэ ходол боложо байг лэ гэжэ хэлэхэ дуран хүрэнэ.

Д. ДОРЖОГУТАБАЙ,
хүдөө бэшэгшэ.

«ХҮГШЭН ЭЖЫНЭР, ХАБАЯА ТУРШАЯЛ!»

Ёнхорой соёлой-спортивна комплекс соо Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэр өөрсэ янзын конкурс болобо. «Хүгшэн эжынэр, хабаяа туршаял!» гэһэн конкурсдо имагтал тэдэйнэр хабаадалсаа. Эдэ хадаа — арбан үхибүүдые хүмүүжүүлжэ байһан Эхэ-герой Мария Цырендоржиевна Ринчинова, Зоя Сергеевна Махаева болон бусад—дүн хамта табан хүн хаба шадалаа харуулаа.

Конкурсын дүримэй ёһоор тэдэнэр гэртээ эдеэ хоол бэлдээд, хүүгэдэй үлгын дуу зохёохо ёһотой байгаа. Һониниинь гэхэдэ, угаа зохидхон үгэнүүдтэй, уянгата аялгатай дуунуудые тэдэнэр бултадаа бэлдэһэн байба. Конкурсшье түлэгтөө оробо. Түргэнөөр, һайнаар бууза шанаха, хахархэй оймһо халаха, эрхэ үхибүү эдеэлүүлжэ, унтариинь заһажа хэбтүүлээд, үлгын дуу гүйсэдхэхэ талаар хүгшэн эжынэр арга хабаараа оролдоо. Конкурсын эрилтэнүүдые тэдэнэр гүйсэд бэелүүлжэ шадаа. Бусадһаа олон очко абаһан хүгшэн эжы, Ёнхорой дунда һургуулиин директор П. Ф. Перетолчина түрүү һуури эзэлһэн байна.

О. ДУНАЕВА.

Зэдын район.

Селенгинск тосхондо санаар урилдагшадай дунда районой түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэбэ. Спартакиадын программаар үнгэргэгдэһэн энэ урилдаанда Кабанскын районой зуугаад санашад хабаадаһан байна. Эрэшүүл — 5, эхэнэрнүүд 3 километрэй зайда, хоёр бүлэг боложо хубаараад, урилдаа.

ХҮДЭЛМЭРИШЭД МҮРЫСЭБЭ

Нэгэдэхи бүлэгтэ урилдаһан команданууд сооһоо Селенгинскын целлюлозо-картонной комбинадай Тимлюгэй цементын заводой түлөөлэгшэд түрүүшын хоёр һуури эзэлһэн байба.

Хоёрдохи бүлэгтэ барилгахабсаралгын 8-дахи управлениин, 4-дэхи ГПТУ-гай, Кабанскын шубуунай фабрикын, Байгалай, Байгал-Худариин совхозой, Каменск тосхоной автотранспортна предприятиин, 22-дохи ГПТУ-гай командانууд урилдаа юм.

Өөр хоорондын урилдаанда Селенгинск тосхоной В. Шевелев, Л. Красикова, барилгахабсаралгын управлениин В. Налабардин гэгшэд спартакиадын чемпионуудай нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Һаяар сагаалса мэргэлээр, шатараар спартакиадын мүрысөөнүүд үнгэргэгдэхэ юм.

Б. ГАЛЗУТОВ.

АМАРАЛТЫН ҮДЭРЫЕ АША ТУҺАТАЙГААР

Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай соёлой ордон соо хүдэлмэришэдэй гэр бүлөөрөө амарха, сэнгэхэ эрхэ байдал зохёон байгуулагдаба. Соёлой ордонгой хүдэлмэрилэгшэд Н. А. Антипова, В. Г. Цой, Т. А. Лихачева гэгшэд амаралтын үдэрэй сценарие зохёоһон байна.

Тиигэжэ энэ үдэр сугларагшадай анхаралда хубсаһа хунарай, причёсконуудай байгша оной моодын түхэл янзанууд, Закаменскын 1-дэхи һургуулиин аэробикын бүлэгэй хэшээл дурадхагдаа. Харин хүдэлмэришэдэй үхибүүдтэ шог ёгто «Ералаш» гэжэ киножурнал, мультфильмнүүд харуулагдаа. Спортивна янза бүриин нааданууд, комбинадай Ажалай Алдар солын музей соогуур экскурси эмхидхэгдээ. Энэ үдэртэ уригдаһан районой түбэй больницын хирург В. Н. Горкоbенко, Закаменскын 1-дэхи дунда һургуулиин багша Л. И. Окладникова, стадионой директор С. П. Грыдин бусад өөһэд өөһэдынгөө һалбаринуудаар һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн байна.

Захааминай район.

Н. ШАГДУРОВА.

Болоһон ушар

МИНИСТРЭЙ ШАГНАЛ

Улаан-Үдын авиапредприятида дежурладаг милициин хүдэлмэрилэгшэд — милициин ахалагша лейтенант Б. Б. Ринчинов, лейтенант Н. А. Гезиков гэгшэд ээлжээтэ уялгата албаяа дүүргэхээр ерэһэн байгаа. Газаа аалин намдуу, алишье нютаг тээшэ далита онгосонууд ниидэжэл байгаа бэлэй. Тиигэһээр байтар... «Кавказай арадуудай шэг шарайтай, танигдаагүй хоёр хүн эрхэтэн Б. гэгшые үгэдөө оруулан мэхэлжэ, зөөриень абаад, үгы болошоо», — гэһэн мэдээсэл республикын МВД-гэй дежурнаһаа абтаба.

Милициин хүдэлмэрилэгшэд Ринчинов Гезиков хоёр иимэ мэдээсэл абаһанайнгаа удаа, «Улаан-Үдэ—Москва» гэһэн маршрудай 118-дахи рейсын самолёдто һуугшадые шалгаха гэжэ хэлсэбэ.

«Улаан-Үдэ—Москва» гэһэн самолёдоор ниидэхэ болоод байха үедэ мэдээсэл соо хэлэгдэһэн хоёртол адли пассажирнууд бии болоодхибо. Милициин хүдэлмэрилэгшэдэй эдэ хоёрой документ шалган гэхэдэ, нэгэнэйнь блокнот соо Б. гэгшын адрес, ехэ мүнгэн сүүмхэ соо дэгэл олдобо...

Хулгайшадта мэхэлүүлһэн Б. гэгшэ эдэ хоёроо хараһаар танижархёо. Б. Б. Мосия, П. И. Какулия гэгшэд милициин хёрхо хүдэлмэрилэгшэдтэ баригдаба ха юм.

Албаяа һэримжэтэй бэрхээр дүүргэжэ, гэмтэ ябадал хэгшэдые бариха хэрэгтэ шадамагаар хүдэлһэнэйнгөө түлөө милициин хүдэлмэрилэгшэд Ринчинов Гезиков хоёр республикын дотоодын хэрэгүүдэй министрэй захиралтаар гарай часыгаар шагнагдаба.

С. РЕПИН,
милициин капитан.

ХЭН, ХААНА ОШОХОБ?

◇ Дээдэ Онгостойн «Улаан-Үдэ» гэһэн аяншалагшадай бааза шадар санаар республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө урилдаан үнгэргэгдэхэнь. Мүрысөөндэ хотын спортын бүлгэмүүд, клубуудһаа гадна районуудай хурдан солбон санашад хабаадалсаха.

Мүн эндэ республикын Министрнүүдэй Соведэй шанда хүртэхын түлөө урилдаан үнгэргэгдэхэ. Мүрысөөндэ республикын бүхы министерствэнүүдэй командануud хабаадаха юм. Тэрэшэлэн соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой, республикын спортын ветерануудай дунда һонирхолтой урилдаан үнгэргэгдэхөөр хараалагдана. Бүхы мүрысөөнүүд үдэрэй 10 часһаа эхилхэ юм.

◇ Аршан тосхон шадар биатлоноор республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн мүнөөдэр 11 часһаа эхилхээр хараалагдана.

◇ Технологическа институдэй манеж соо мүнөөдэр үглөөнэй 9 часһаа хүнгэн атлетикээр республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэхэ.

◇ Улаан-Үдын 35-дахи һургуулиин спортын зал соо столой теннисээр «Буревестник» бүлгэмэй Россин соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө зоны мүрысөөн мүнөөдэр үдэрэй 12 часһаа эхилхэ юм. Мүрысөөндэ Хабаровск, Владивосток, Улаан-Үдэ хотонуудай командануud хабаадаха болоно.

◇ «Локомотив» бүлгэмэй спортын зал соо шатараар Зүүн Сибириин түмэр замай хүдэлмэришэдэй дунда түрүү һуури эзэлхын түлөө наадан үглөөнэй 10 часһаа үнгэргэгдэхэ.

◇ Железнодорожно техникумэй спортын зал соо, «Локомотив» бүлгэмэй санын баазада сагаалса мэргэлээр ГТО-гой нормо тушаалгын мүрысөөн үглөөнэй 9 часһаа эхилхэ.

◇ «Труд» бүлгэмэй спортын зал соо үйлэдбэриин гимнастикаар «Спартак» бүлгэмэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэнэ.

◇ Улаан-Үдын аяншалга болон экскурсиин бюрогой хүдэлмэришэд амаралтын үдэр һонирхолтой аяншалга дурадхана. Хотын табан бүлэг аяншалагшад Новоселенгинск, Улаан-Үдэ хотын түүхэтэ газарнуудта хүрэхэ, нүгөөдүүлынь Ангарск хото ошохо болоно. Тиихэдэ манайда, Ангарск, Гусиноозерск хотонуудай бүлэг аяншалагшад ерэнхэй.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Мартын 16-һаа 23 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 16

ГЭР БАЙРЫН—КОММУНАЛЬНА АЖАХЫН БА ХҮН ЗОНОЙ АЖАҺУУДАЛАЙ ХЭРЭГЛЭМЖЭ ХАНГАЛГЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Ритмическэ гимнастика. 10.10 — «Спортлотогой» 11-дэхи тираж. 10.20 — «Будильник». 10.50 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 11.50 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.20 — «Аяншалагшадай клуб». 13.20 — «Хүгжэмтэ киоск». 13.50 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 14.50 — «Учитель» — уран һайханай фильм. 16.35 — Турцкин Гүрэнэй хатарай ансамблиин концерт. 17.00 — «Манай гэр» — тележурнал. 17.45 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 18.15 — Баримтата фильм. 19.10 — «У родника» — фильм-концерт. СССР-эй арадай артистка И. Архипова хабаадаха. 20.15 — «Два гроша надежды» — уран һайханай фильм. (Итали). 22.00 — «Время». 22.30 — Футболоор нүхэр ёһоной уулзалга. Венгриин ба Бразилиин суглуулагдамал командануud.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты». 9.15 — «Сокровища республики» — уран һайханай фильм. 10.30 — Концерт. 10.40 — Баримтата фильмүүд. 11.15 «Хүгжэмтэ Новосибирск». 11.50 — Татарай АССР-эй телевидениин программа. 13.25 — «Твой сын, Земля». 2-дохи сери. 14.30 — Ород хэлэн. 15.00 — Эб найрамдал ба залуушуул». 15.35 — «Элүүр энхэ байха гээ һаа». 15.50 — «Ленинград... рели» — фильм-к... — Баримтата филь... Манай корреспонде... рэнэ. 17.00 — И.-С. ... си-минор. 18.30 — ... СССР-эй чемпиона... нууд. ЦСКА — ... 19.00 — «Мэдээжэ ... сын юумэн». 20.0... лоор СССР-эй чемп... нит» — «Днепр». 21.... шуул болон студе... хэдэлхэйн XII фести... реадууд наадаха. «Время». 22.30 — ... им мужем» — уран ... фильм. 23.55 — «Пере... сментами» — барим... 00.15 — Футболоор ... чемпионат «Шахте... так».

ПОНЕДЕЛЬНИК, 17

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.50 — «Футболой шэнжэлэл». 10.20 — ГАПТ-ын духовой инструментнүүдэй оркестр наадаха. 10.40 — «Матч состоится в любую погоду» — уран һайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери. 12.45 — Мультфильмнүүд. 13.15 — Шэнэ һонин. (13.20 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — Баримтата фильмүүд. 16.30 — «Москва шадарай хүдөө нютагууд. Агропром хүдэлнэ». 17.00 — «Дивертисмент». Фильм-концерт. 17.30 — Е. Винокуров. Шэнэ шүлэгүүдһээ. 17.50 — «Үхибүүдтэ ангуудай гүлгэд тухай». **Улаан-Үдэ.** 18.20 — Экономикын шэнжэлэл. 18.40 — «Интенсификаци—90». Республикын транспортна предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд дамжуулгада хабаадаха.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.20 — «Цыган» — 4 серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 22.00 — «Время». 22.35 — «Страницы Советского искусства. Литература и театр» — 10 серитэй баримтата фильм. 6-дахи фильм. 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 24.00 — Футболой шэнжэлэл.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Түүхэ. 8-дахи класс. 10.05 — «Ород хэлэн». 11.05 — Телефильм. 11.35, 12.40 — Астрономи. 10-дахи класс. 12.05 — «Эрдэм ухаан ба ажабайдал». 13.10 — «Багшада — хүгжэмэй хэшээл». 14.10 — Юрэнхы биологи. 14.40 — «Зори Парижа» — уран һайханай фильм. 16.15 — Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 17.45 — Кабанскын районой баянистнуудай хамтаруулһан оркестр на... **Москва.** 18.20 — «Д... — хүгжэмтэ фильм... «Хурдадхалгын зам... гэн промышленност... предприятинуудай предприятинуудые ... даг дүй дүршэл тух... **Улаан-Үдэ.** 19.45 — ... нууд. **Москва.** 20.00 — М... **Улаан-Үдэ.** 20.20 — ... — тележурнал (бур... **Москва.** 21.00 — ... нойрсогты, багашуул... «Элүүр энхэ байлга... «Время». 22.35 — «З... но — уран һайханай ...

ВТОРНИК, 18

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.45 — «Долоон хоногой спорт». 10.15 — «Үхибүүдтэ ангуудай гүлгэд тухай». 10.45 — Баримтата фильм. 11.45 — «Цыган». 1-дэхи сери. 12.55 — Баримтата фильм. 13.25 — Шэнэ һонин. (13.30 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — Баримтата фильм. 16.50 — Красноярск хотын Пионернүүдэй ордонгой, дуу, хатарай ансамблиин концерт.

Улаан-Үдэ. 17.35 — Шэнэ һонин (буряадаар). 17.50 — «Саян» программа.

Москва. 18.30 — «Одото дайнууд ба газар дэлхэйн шиидхэгдээгүй асуудалнууд».

Улаан-Үдэ. 19.15 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 19.35 — Мультфильм.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — Соведүүдэй ажал хэрэгүүд.

Москва. 20.40 — «Цыган». 2-дохи сери. 22.00 — «Время». 22.35 — Гүрэнэй түбэй концертын залһаа искусствын уран бэлигтэнэй концерт дамжуулагдаха. 24.00 — «Эрдэм ухаан ба техникэ». 00.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.15 — Баримтата фильм. 9,35, 10.35 — Хүгжэм. 2-дохи класс. 10.05, 13.30 — Француз хэлэн. 11.05 — СПТУ-гай һурагшадта. Гоё һайханиие ойлгожо һураха. 11.35 12.40 — Физикэ. 7-дохи класс. 12.05 — Шатарай һургуули. 13.10 — Байгаали шэнжэлгэ. 2-дохи класс. 14.00 — XIX зуун жэлэй эсэстэхи ородой искусство. 14.50 — И. Бабелиин зохёолнуудай хуудаһануудаар. 15.45 — М. Шолоховой геройнууд театрай ендэр дээрэ. 16.25 — Шэнэ һонин. 17.35 — Парижска Коммунын 115 жэлэй ойдо. 18.20 — Мультфильм.

Улаан-Үдэ. 18.30 ... лог» — фильм-концер... «Хохловка» — телео... **Москва.** 19.15 — «Д... ногой спорт». **Улаан-Үдэ.** 19.45 — ... нууд. **Москва.** 20.00 — «Эр... ба ажабайдал». **Улаан-Үдэ.** 20.40 — ... — телеочерк. **Москва.** 21.00 — ... нойрсогты, багашуул... Баримтата фильм. 21... жэмтэ киоск». 22... мя». 22.35 — «Почтовы... — уран һайханай фи... хи сери.

СРЕДА, 19

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.45 — Мультфильм. 10.05 — «Цыган». 2-дохи сери. 12.25 — Түбэй телевидениин болон Бүхэсоюзна радиогой ород арадай инструментнүүдэй академическэ оркестрэй концерт. 13.25 — Шэнэ һонин. (13.30 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — Баримтата фильмүүд. 16.45 — «Металлург» гэжэ дуу, хатарай арадай ансамблиин концерт. 17.10 — Баримтата фильм. 17.45 — Фортепианна дуэт наадаха. 18.00 — Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ. 18.30 — «Хүхюун нотонууд». 18.45 — «КАМАЗ-ай слесарьнүүдэй бригадир, КПСС-эй XXVII съездын делегат Д. С. Баштанюктай һурагшад уулзаха.

Улаан-Үдэ. 19.45 — «Партиин түсэбүүд — манай хэрэгүүд».

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 20.20 — «Арена ба хүнүүд» — киноочерк.

Москва. 20.30 — «Пионери». 20.35 — «Цыган». 3-дахи сери. 22.00 — «Время». 22.30 — Фигурна һолжоролгоор дэлхэйн чемпионат. 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Информатикын болон тоолон тодорхойхо техникын үндэһэ һуури. 10,05, 13.55 — Немец хэлэн. 11.05 — СПТУ-гай һурагшадта. Астрономи. 11.35, 12.40 — Түүхэ. 9-дэхи класс. 12.05 — Түрэлхидтэ тележурнал. 13.10 — Ф. Шопенэй зохёол бүтээлнүүд. 14.25 — «Бег» — 1-дэхи сери. 16.05 — Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 18.25 ... нэрэй сүлөө сагаа ... хидхэдэг тухай». **Москва.** 19.15 — «Ма... **Улаан-Үдэ.** 19.45 — ... нууд. **Москва.** 20.00 — ... 92-дохи номерой с... симфони. **Улаан-Үдэ.** 20.30 ... айлшад». **Москва.** 21.00 — ... нойрсогты, багашуул... Баримтата фильм. 21... боксары хотодо гэр... барилга тухай. 22.00 — ... 22.30 — «Почтовый р... дохи сери.

ЧЕТВЕРГ, 20.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время». 9.45 — «Ан амитадай аймагта». 10.45 — «Цыган». 3-дахи сери. 12.05 — Искусствын уран бэлигтэнэй концерт. 13.10 — Шэнэ һонин. (13.15 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — Баримтата фильмүүд. 17.00 — «Шатарай һургуули».

Улаан-Үдэ. 17.30 — Уласхоорондын шэнжэлэл (буряадаар). 17.45 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 18.10 — Ю. Гагаринай ниидэһээр 25 жэлэй ойдо. 19.10 — «Үгээ хэрэгээрээ батадхаха». Политическэ шэнжэлэгшэ В. Пряхин дамжуулгые хүтэлхэ. 19.40 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 19.55 — «Эб найрамдал ба залуушуул». 20.30 — Футбол. Кубогуудта хүртэгшэдэй кубок. «Динамо» (Киев) — «Рапит» (Венэ). 22.00 — «Время». 22.35 — Уран зохёолой альманах. 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Юрэнхы биологи. 10-дахи класс. 10.05, 13.45 — Испан хэлэн. 11.05 — СПТУ-гай һурагшадта. Түүхэ. 11.35, 12.35 — Байгаали шэнжэлгэ. 4-дэхи класс. 11.55 — «Манай саад». 12.25 — Баримтата фильм. 12.55 — «Эхын алдар соло». 14.15 ... 2-дохи сери. 16.0... һонин. 17.30 — С. Пр... Концерт.

Улаан-Үдэ. 18.10 — ... холнууд. 18.20 — «Ун... — үхибүүдтэ дамжуул... — «Танай бэшэгүүд... — «Амгалан нойрсог... шуул!». 21.15 — Р... гимнастика. 21.45 — ... дэлгэрүүлгын фильм... «Время». 22.35 — «До... ся» — уран һайханай ...

ПЯТНИЦА, 21.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.45 — «Золотое руно» — уран һайханай фильм. 11.10 — Ородой миниатюра. 11.30 — «Эб найрамдал ба залуушуул». 12.05 — Ленинскэ комсомолой шангай лауреадууд — уран һайханай коллективүүдэй концерт. 12.35 — «Дом Твардовского» — баримтата фильм. 13.35 — Шэнэ һонин. (13.40 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — Баримтата фильмүүд. 16.30 — «Ород хэлэн». 17.00 — СССР-эй Гүрэнэй академическэ симфоническа оркестрэй виолончелистнүүдэй ансамбль наадаха.

Улаан-Үдэ. 17.25 — «Талын галнууд» — тележурнал (буряадаар). КПСС-эй Зэдын райкомой нэгэдэхи секретарь С. Б. Жаргалов дамжуулгада хабаадаха.

Москва. 18.00 — «Брат героя» — уран һайханай фильм.

Улаан-Үдэ. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — «Хүн ба хуули». 20.35 — «Цыган». 4-дэхи сери. 22.00 — «Время». 22.35 — Фигурна һолжоролгоор дэлхэйн чемпионат. Эрэшүүл. 23.50 — «Дуун-86». 00.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Географи. 8-дахи класс. 10.05, 13.35 — Англи хэлэн. 11.05 — СПТУ-гай һурагшадта. Физикэ. 11.35, 12.40 — Физикэ. 8-дахи класс. 12.05 — Михаил Лукониной шүлэгүүд. 13.10 — Түүхэ. 7-дохи класс. 14.05 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 14.15 — Гоё һайханиие ойлгожо һураха. 14.45 — Баримтата фильм. 15.05 — Габриэль Гарсиа Маркесай зохёолнуудай хуудаһануудаар. 16.05 — Шэнэ һонин. 17.25 — «Эрд... — хүсэн».

Улаан-Үдэ. 18.00 — ... нин (буряадаар). «Экипаж» — телеочерк... «Һургуули — мүнөөдэр... лөөдэр». Буряадай ... гэгээрэлэй министр... шо З. А. Пирогова ... гада хабаадаха.

Москва. 19.10 — ... фильм. 21.00 — ... нойрсогты, багашуул... — «Манай гэр» — ... нал. 22.00 — «Время»... — «Опасный возра... һайханай фильм.

СУББОТО, 22.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.45 — Концерт. 10.05 — Түрэлхидтэ — тележурнал. 10.35 — Үхибүүдтэ дамжуулга. 11.05 — «Элүүр энхэ байлга». 11.50 — «Цыган». 4-дэхи сери. 13.15 — «Арадай уран бэлиг». 13.45 — Фотоконкурс: «Объективтэ — Эхэ оромнай». 13.50 — Фигурна һолжоролгоор дэлхэйн чемпионат. Эрэшүүл. 15.05 — «Бултанда ба хүн бүхэндэ». 15.35 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 15.50 — Баримтата фильм. 16.40 — Поэтическэ антологи. Э. Багрицкий. 17.00 — «Хани харилсаан». 17.30 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 18.30 — Эльдар Рязанов таниие урина. 20.35 — «Элүүр энхэ байха дуратай һаа». 20.50 — «Берег» — уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 22.00 — «Время». 22.35 — «Берег». 2-дохи сери. 23.45 — Баримтата фильм. 00.15 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.30 — Ритмическэ гимнастика. 10.00 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 10.30 — Уран зохёолой дамжуулга. 11.30 — «Москвичка» — телеклуб. 12.55 — Экологическа дневник. 13.15 — Мультфильм. 13.30 — «Твой сын, Земля» — 4 серитэй уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 14.35 — Белоруссиин ССР-эй арадай артист, композитор И. Лученогой зохёохы үдэшэ. 16.40 — «Последнее свидание». Совет Армиин Түбэй академическэ театрай фильм-зүжэг. 18.55 — Баримтата фи...

Улаан-Үдэ. 19.15 — ... хэлэнэй хэшээл. РСФСР-эй габьяата... нууд Е. Самбуева Ю... хоёр хатарха. 20... гульник» кафедэ ... студентнэр, болон ... дэлмэришэдэй уулза...

Москва. 21.00 — ... нойрсогты, багашуул... Түбэй выставкын зал ... хэсоюзна уран зурагай ... кэһээ репортаж. 22.0... мя». 22.35 — РСФСР... дай артист Р. Ибр... концерт.

ВОСКРЕСЕНИ, 23.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Мсоква. 9.00 — «Время». 9.40 — Ритмическэ гимнастика. 10.10 — Баримтата фильм. 10.25 — «Спортлотогой» 12-дохи тираж. 10.35 — «Будильник». 11.05 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 12.05 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.35 — «Аяншалагшадай клуб». 13.35 — «Хүгжэмтэ киоск». 14.05 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.05 — «Совет газар дээрэ уулзалга». 15.20 — «Маскарад» — уран һайханай фильм. 17.05 — Спортивна дамжуулга. 17.10 — Скрипкын абяан зэдэлнэ. 17.20 — Мультфильм. 19.00 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.50 — Фигурна һолжоролгоор дэлхэйн чемпионат. 20.55 — «Телевидениин фондһоо». РСФСР-эй арадай артистка К. И. Шульженко дуулана, хөөрэнэ. 22.00 — «Время». 22.30 — Дэлхэйн арадуудай уран бэлиг. 23.00 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Торпедо» (Москва) — «Динамо» (Тбилиси). 23.45 — Баяанай абяан зэдэлнэ. 00.10 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты!». 9.20 — «Процесс о трех миллионах» — уран һайханай фильм. 10.25 — Баримтата фильм. 10.35 — Балалайка дээрэ наадаха. 11.00 — «Эжын һургуули». 11.30 — Украинын телевидениин программа. 12.55 — «Ород хэлэн». 13.25 — «Твой сын, Земля» — 4-дэхи сери. Манай корреспон... хөөрэнэ. 15.00 — ... дамжуулга. 15.35 — ... комьтесь с Пакиста... римтата фильм. ... лейболоор СССР-эй ... нат. Эхэнэрнүүд. 16.1... фильм. 16.25 — ... фильм. 17.30 — «Эб ... дал ба залуушуул». «Ан амитадай айма... — Г. Ф. Гендель ... гэһэн оратори. 21.00 ... лан нойрсогты, ... 21.15 — Санын спорт... эй чемпионат. ... 21.45 — Баримтата ... 22.00 — «Время». 22... убил Рашель К.» — ... ханай фильм. (Ку...

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Түрүүшүүлэй дүй дүршэлые — олондо» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. КПСС-эй ЦК-да уулзалга болобо» — ТАСС-ай материал. (Эхин. Түгэсхэлынь хоёрдохи хуудаһанда). Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Түргэдхэлгын замаар» — В. Цыгеевэй статья. Агропромой звенонуудта. «Ургасын албанда» — Б. Гомбоевой статья.

Гурбадахи хуудаһан тематическа. «Хараалһанаа бэелүүлхэбди» — ниитэ нэгэн полит-үдэртэ зорюулагдаһан материалнуудаар бүридхэгдэнэ.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Нютаг нютагай һонин.

Редакто...
Р. Б. ГАР...

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ 23, редактор — 2-50-96, приемная — 2-54-54, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-34-05, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, 2-57-63, информации — 2-60-91, переводов — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-33-61, выпускающие — 2-35-95, отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ ул. Ленина 35. Н-03351. Заказ № 64. Индекс 04609.